

17.2.1984

Strömbergin sähköiset kuviot

Teollisuusryhmä Strömbergin esittelystä on tässä numerossa jälkimmäinen osa. Strömbergin Pitäjänmäen tehtaiden ja Lovalin toimintaa esitellään sivuilla 5 ja 6.

Ammattikoulun juhlapäivä

Kymin ammattikoulu juhli 70-vuotista taivaltaan helmikuun 2. päivänä. Mitä vuosien varrella on tapahtunut kerrotaan sivulla 3.

Lunta taivaan täydeltä

Lunta on tänä talvena tullut enemmän kuin tarpeeksi. Vettä on Kymihoessa vastaavasti riittävästi ja lumikola on ollut tarpeen. Sivu 7.

Tulos oli epätydyttävä

Konsernin liikevaihto 4,7 miljardia

Kymi-Strömberg -konsernin liikevaihto v. 1983 oli n. 4,7 miljardia markkaa eli kasvoi n. 8 prosenttia edellisestä vuodesta. Kymi Kymmene Oy:n ja Oy Strömberg Ab:n viime marraskuussa toteutuneella fuusiolla ei ollut vaikutusta konsernin liikevaihtoon, sillä Strömberg oli konserniyhtiö jo edellisessäkin tilinpäätöksessä.

Kymin ja Strömbergin fuusion tapahduttua on emoyhtiön toiminta jaettu kahteen lähes samansuuruiseseen teollisuusryhmään. Teollisuusryhmä Kymin toimialueena on mekaaninen ja kemiallinen metsäteollisuus, kemian teollisuus sekä kyseisiin aloihin perustuva jatkojalostus. Teollisuusryhmä Strömbergin toimialueena on sähkö-, elektroniikka- ja metalliteollisuus.

Edellämäinittujen teollisuusryhmien ja konserniyhtiöiden kesken jakautui lii-

Teollisuusryhmä Kymin tuotanto edelliseen vuoteen verrattuna (1 000 tonnia):

	1983	1982	Muutos %
Paperi	554	488	+13
Kartonki	33	33	± 0
Sellu	295	296	± 0
Sahatavara	134	111	+21
Kemikaalit	87	83	+ 5

kevaihto siten, että Teollisuusryhmä Kymin liikevaihto oli 1,9 miljardia markkaa eli 40 prosenttia, Teollisuusryhmä Strömbergin 1,6 miljardia markkaa eli 34 prosenttia ja konserniyhtiöiden 1,2 miljardia markkaa eli 26 prosenttia. Konserniyhtiöitä ovat Star Paper Englannissa, Papeteries Boucher Ranskassa, Helsingborgs Litografiska ja Strömberg Svenska Ruotsissa, Kymmene Papier Saksan Liittotasavallassa sekä Tilgmann, Aerator ja Rautasavon Auto

Suomessa.

Nordland Papier -yhtiön, josta Kymi-Strömberg omistaa 50 %, liikevaihto oli kertomusvuonna 414 milj. DEM eli 881 milj. markkaa.

Konsernin tulos epätydyttävä

Konsernin tulos kertomusvuodelta oli epätydyttävä. Tämä johtui konsernin metsäteollisuutta harjoittavien yksiköiden vaikeuksista. Erityisesti Ranskan tytär-

yhtiön tappiollisesta toiminnasta johtuen konsernin käyttökate jäi hieman edellisvuotta pienemmäksi. Emoyhtiön käyttökate oli noin 15 prosenttia liikevaihdosta.

Teollisuusryhmä Kymille kulunut vuosi muodostui vaikeaksi eikä budjetoituja tavoitteita saavutettu. Tämä johtui sanoma- ja aikakauslehtipaperilaatujen osalta paperin liikatuotannon aiheuttamasta paperikoneiden vajaakäytöstä ja yhä kiristyneestä kilpailusta markkinoilla, mikä esti hinnankorotukset. Hienopaperipuolella kysyntä oli parempi, mutta hintataso alhainen. Lisäksi Kymin paperitehtaan tulosta rasittivat uuden hienopaperikoneen käyntiä lähtökustannukset. Myös saha- ja kemian teollisuuden tuotantoa jouduttiin vuoden aikana heikon kysynnän vuoksi rajoittamaan.

Teollisuusryhmä Ström-

bergin tuotantokapasiteetin käyttöaste oli kokonaisuutena katsoen hyvä. Kertomusvuonna satiin uusia tilauksia 1,7 miljardin markan arvosta, mikä on 12 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tilauksista oli 30 prosenttia vientitilauksia, joiden arvo oli 25 prosenttia korkeampi kuin edellisenä vuonna. Tilaukanta vuoden lopussa oli 900 milj. markkaa. Teollisuusryhmän taloudellinen tulos viime vuonna oli tyydyttävä.

PK 8 käynnistyi hyvin

Konsernin viime vuoden pääinvestointi, uuden hienopaperikoneen rakentaminen Kuusankoskelle, saatiin päätökseen maaliskuun puolivälissä. Koneen käynti-

Jatkuu sivulla 10.

Japanissa mahdollisuuksia

Paperinvientiin Kiinaan suhtauduttava realistisesti

"Kiinan-vierailun yhteydessä keskusteltiin runsaasti suomalaisen paperin vientimahdollisuuksista. Metsäteollisuuden tuotteista on Kiinaan kuitenkin viety Suomesta pääasiassa sellua ja kartonkia. Mielestäni Juantehtaan kartongilla onkin vientimahdollisuuksia nimenomaan, jos Kiina siirtyy harmaataustaisen kartongin asemesta käyttämään valkostaista kartonkia pakkaustarkoituksiin."

Näin toteaa Kymi-Strömberg Oy:n pääjohtaja, vuorineuvos Fredrik Castrén, joka tammi-helmikuun vaihteessa osallistui suomalaisen liikemiesvaltuuskunnan johtajana ulkoministeri Paavo Väyrysen Kiinaan, Indonesiaan ja Japaniin suuntautuneeseen Kaukoidän matkaan sekä ulkomaankauppaministeri Jermu Laineen mukana keskusteluihin Japanissa.

"Vaikka Kiinassa herätti suurta mielenkiintoa Kym-Artille painettu, PK 8:sta kertova esite, on paperivienin lisäämiseen Kiinaan suhtauduttava hyvin realistisesti. Paperin ja kartongin kulutuksen kasvu Kiinassa riippuu tavattoman paljon heidän onnistumisestaan omilla vientimarkkinoillaan."

"Maan väkimäärään nähden Kiinan kansainvälinen kauppa on toistaiseksi vä-

Kymi-Strömberg Oy:n pääjohtaja vuorineuvos Fredrik Castrén johti teollisuuden johtomiehistä koostunutta valtuuskuntaa.

häistä ja kartongin ja sellun lisäksi heidän paperiostonsa ovat kohdistuneet ruskeaan pakkauspaperiin ja sanoma-lehtipaperiin."

"Matkalla keskusteltiin myös teollisuusprojekteista, Kiinahan haluaa uudistaa mm. paperiteollisuuttaan, kehittää energiatuotantoa ja jakelua sekä kuljetusjärjestelmiä. Näihin projekteihin saattaa Suomella olla mahdollisuuksia, mutta suurin vaikeutemme on kilpailukykyisen rahoituksen järjestäminen", kertoo vuorineuvos Castrén.

Castrénin mukaan Indonesiassa puolestaan on paljon projekteja, joissa Teollisuusryhmä Strömberg voisi

olla toimittajana. Oleellinen rajoittava tekijä kuitenkin on sielläkin rahoitus. Indonesiassa mm. keskusteltiin valtioiden yhteisestä osarahoituksesta kyläyhteisöjen sähköistysprojekteille. Sähkö voitaisiin tuottaa Wärtsilän toimittamilla dieseleillä, jotka käyttävät polttoainetta kaasutettua turvetta tai puujätettä. Generaattorit laitoksiin voisi toimittaa Strömberg.

Indonesian presidentti Suharton luona ulkoministeri Väyrysen seurueessa vierailut Castrén kertoi keskustelussa presidentin kanssa tulleen esille niinkään paperin ja metsäteollisuuden kehittäminen, jotta raakapuun

vienti maasta voitaisiin lopettaa. "Presidentti oli myös erittäin kiinnostunut turpeen käyttämisestä sekä kasvu- että polttoturpeena. Hän lähetti myös aikoinaan ministerinsä juuri Suomeen tutkimaan turpeen hyödyntämistä."

Castrén arvioi, että pitkällä tähtäyksellä Indonesia ei ole Suomelle paperin markkina-alue, koska maa pyrkii omavaraisuuteen ja mahdollisesti vientiin. Kuitenkin muutaman vuoden tähtämällä Indonesia voi olla merkittävä Leaf Riverin sellun ostaja. "Voidaan olettaa, että Singaporen myyntiyhtiömme kautta voidaan niille markkinoille myydä 20-30 000 tonnia sellua."

Japanin-vierailun pääasiallinen tarkoitus oli Castrénin mukaan tasapainottaa maiden välistä kauppaa — nyt Japani tuo Suomeen viitisen kertaa enemmän kuin täältä pystytään viemään.

"Keskusteluja asiasta käytiin sekä viranomaisten että heidän teollisuusliittonsa Keidandrenin kanssa. Aika näyttää mitä vaikutusta matkalla oli kaupan tasapainottamista ajatellen. Suomen toivomukset ja näkemykset tuotiin kuitenkin ministeri Laineen taholta hyvin selvästi esille."

"Teollisuusryhmä Kymin osalta on neuvoteltavana pitkäaikainen sopimus hienopaperipuolelle. Sopimus saattaa merkitä huomattavaakin paperin vientiä Japaniin."

"Myös Strömbergin osalta on mahdollisuuksia siitä huolimatta, että japanilainen sähköteollisuus on varsin kilpailukykyinen ja voimakas."

Taloushallinnolle uusi yleisjärjestelmä

Teollisuusryhmä Kymin liikekirjanpidon ja kustannuslaskennan ATK-sovellukset uusitaan. Tietotehdas Oy ja Kymi ovat tammikuussa allekirjoittaneet sopimuksen, jolla Kymi ostaa Tietotehtaalta EPOS-nimisen taloushallinnon laskenta- ja ohjausjärjestelmän.

EPOS (Ekonomisk Planering och Styning)-ohjelmisto on kehitetty ruotsalaisessa Rationella Industrisystem Ab -nimisessä yhtiössä. Tietotehdas on hankkinut ohjelmiston myynti- ja kehitysoikeudet Suomessa.

Ohjelmisto sovelletaan Kymin laskentajärjestelmäksi vuoden 1984 aikana ja otetaan käyttöön 1.1.1985.

Sovellutusta toteuttamaan on nimetty projektiryhmä vetäjänä laskentasuunnittelun päällikkö Olavi Sommarberg.

Sommarbergin selvitys laskentajärjestelmästä sivulla 2.

Hallitus hallitsee

Suomen metsäteollisuus tuntuu olevan valtiovallan erityisessä suosiossa. Niinpä se räpsäytti vientitalle- tuksen sahatulle mäntypuu- tavaralle 12 kuukauden ajaksi. Talletusprosentti on 2,5, jolla arvioidaan kerty- vän 60 milj. markkaa. Vientitalletukset palautetaan yrityksille laskusuhdanteen aikana.

Kun laki on laki, ei siinä muu auta kuin iloisesti jou- kolla tallettamaan. Murista sen sijaan voi lain täytän- töönpanoa ja sen perustelu- ja vastaan. Ja syytä onkin!

Hallitus näkee metsäteol- lisuuden ja erityisesti saha- tavan kuluvan vuoden inflaation erikoisavustajana ja varautuu siten ennakolta estämään ns. ylikuumene- misen. Sinänsä tietysti on hyvä, että hallitus kiinteästi seuraa taloudellista kehi- tystä Suomessa ja ulkomail- la. Eri asia on sitten nähdä mörköjä siellä, missä niitä ei ole. Suomen metsäteolli- suuden nykyisessä suhdan- ne- ja markkinatilanteessa ei nimittäin ole vientitalle- tuslain vaatimia edellytyk- siä talletusten määräämisel- le - olkoonpa nyt sitten vaikka mäntysahatavaralle.

Kun hallituksen peruste- lut jäivät ylimalkaisiksi ja vähäisiksi, perusteltakoon sitten sitä toista näkökan- taa hieman tarkemmin.

- Sahatavaran vientihin- noissa ei ole ennakoitavissa sellaisia korotuksia, joiden johdosta vientitulojen lisäys haittaisi talouselämämme vakaata kehitystä. Männen reaalihintana on esimerkiksi vasta lähestymässä vuoden 1980 tasoa.

- Vuonna 1981 sahatavaran vientimäärä laski 22 % ja v. 1982 15 %. Viime vuonna vientimäärä kasvoi 7 %, mutta pysyy kuluvana vuonna samalla tasolla.

- Kapasiteetin käyntiaste oli sahatavateollisuudessa v. 1983 keskimäärin n. 75 %, jolta tasolta se ei nouse kuluvanakaan vuonna.

- Kannattavuudesta voi tuskin puhua, sillä kuluvan vuoden alkupuoliskolla sa- hatun kuutiometrin (mänty + kuusi) keskimääräinen tappio pääomakustannusten jälkeen on . 120 mk/m³. Jos vastaava luku v. 1982 oli miinusmerkiltään kak- sinkertainen, tämä tuskin edellyttää puhumaan kan- nattavuuden paranemisesta. Ruotsi sahasi viime vuon-

na täydellä kapasiteetilla "kultavuoden". Laiha lohtu lienee se, että nyt naapuri- maassa lopullisesti pudot- taan kärryiltä Suomen talouspolitiikan ihmeellisyyk- sien suhteen. Ei voi välttyä hätävarjehun liioittelun maul- ta, eikä siitä, että talletuk- sen kantamiseen oli valittu väärä maa ja väärä valuut- ta. Paha asia on se, että suhdannetasausjärjes- telmä sellaisenaan ei tule- vaisuudessa kestä, mikäli sitä vast'edeskin pannaan voimaan olemattomilla pe- rusteilla. Se menettää us- kottavuuttaan.

Hallituksen mukaan hu- miovalo palaa eteenpäin myös muiden metsäteolli- suustuotteiden kohdalla. Kannattavuuden parantu- misen kannalta välttämätön vientihintojen mahdollinen korotus on siten toisaalta aina pakkotalletus?

Voi aikoja - voi tapoja!

Pössi

Apurahoihin varattu nyt 459 000 mk

100-vuotissäätiön apura- hoihin on säätiön vuoden 1984 talousarviossa varattu 459 000 markkaa. Viime vuonna jaettiin apurahoja yhteensä 406 128 markkaa.

Kuusankoskella jaettavak- si on varattu suurin erä, 319 000 markkaa. Soinlah- dessa määrä on 9 200, Hal- lassa 13 900, Juankoskella 21 800, Karkkilassa 49 600, Heinolassa 33 600 ja Salossa 11 500 markkaa.

Vuosina 1973-83 on sa- tavuotissäätiö myöntänyt yhteensä 3 300 apurahaa, yhteissummaltaan 3,3 mil- joonaa markkaa.

Kymin Osakeyhtiön 100- vuotissäätiön talouden pe- rusta muuttui vuonna 1982 kun säätiön peruspääoma sille kertyneine korotuksi- neen vaihdettiin 119 430:een yhtiön osakkeeseen. Säätiön talousarvion tuotto puoli on siten viime vuodesta lähtien rakentunut säätiön omista- mille osakkeille maksetta- vaan osinkoon.

Ylintä päätantävaltaa täs- sä Kymihtiön satavuotisen toimintansa juhlistamiseksi vuonna 1972 perustamassa säätiössä käyttää edustajis- to, jonka jäsenistä puolet on toimihenkilöitä ja puolet työntekijöitä.

Kymin Osakeyhtiön- 100-vuotissäätiön apurahat

Julistetaan haettavaksi 15. päivään maaliskuuta 1984 klo 16.30 mennessä. Apurahoja voidaan myöntää am- mattiin liittyvään, vapaa-aikana suoritettavaan opinto- toimintaan tai muuhun itseopiskelu-, kulttuuri-, harras- tus- tai virkistystoimintaan.

Henkilökohtaisia apurahoja ovat oikeutetut hake- maan seuraavat vakinaisissa palveluksessa olevat hen- kilöt ja heidän perheenjäsenensä:

- teollisuusryhmä Kymin henkilökunta (Kuusankoski, Juankoski, Halla, Soinlahti, Jyväskylä, Haukkasuo, Kissakoski, Verla, Helsinki, metsäosasto)
 - Högfors- ja Santasalo-tehtaitten henkilökunta (Karkkila, Heinola, Helsinki, Salo)
 - Kymiltä pääkonttoriin siirtyneet henkilöt (Helsinki)
- Lisäksi Kymin eläkelaitosten eläkeläiset ovat oikeu- tetut hakemaan henkilökohtaisia apurahoja.

Yhteisökohtaisia apurahoja voivat hakea yksin- omaan edellä mainituista yhtiöläisistä ja / tai eläkeläi- sistä koostuvat opinto- tai harrastusryhmät. Lisäksi sel- laiset yhdistykset ja seurat, joiden kotipaikkakunnalla toimii Kymi- tai Högfors-tehdas tai muu vastaava toi- mintayksikkö ja joiden toimintaan em. yhtiöläiset ja / tai eläkeläiset osallistuvat voivat hakea yhteisökohtai- sia apurahoja.

Anomukset on laadittava tarkoitusta varten vahvis- tetuille lomakkeille, joita on saatavana tehdasyksikkö- jen sosiaalitoimistoista tai paikallisten hallintokuntien sihteeriltä. Hakemukset palautetaan ao. paikallisen hallintokunnan sihteerille.

HALLITUS

Raportointi helpommaksi

Taloushallintoon uusi yleisjärjestelmä

Kymin uudeksi las- kentäjärjestelmäksi vuo- den aikana sovellettava Ekonomisk Planering och Styrning (EPOS) -ohjelmisto on käytössä Pohjoismaissa yli 70 kohteessa. Käyttäjää on kaikkiaan yli 200, sillä järjestelmä on myös palvelukeskuskäytössä.

EPOS-ohjelmistoa tai vas- taavanlaisia valmishjelmis- toja on tällä hetkellä raken- teilla tai juuri käyttöönotto- vaiheessa useissa Suomen suuryrityksissä.

Kymin taloushallinnon nykyiset kirjanpito- ja kus- tannuslaskentasovellutukset ovat valmistuneet 1960-lu- vun lopulla ja 1970-luvun alussa. Ne ovat vanhentuneita eivätkä enää täytä ny- kyaikaisen talousjohdon vaati- muksia:

- muutostenteko ATK-oh- jelmiin on työlästä ja kallista
- ATK-listauksia on paljon ja niiden hyväksikäyttö on raskasta
- raportointi on hidasta
- erilliselvitusten teko on aikaavievää

Uusien sovellutusten rakentaminen omilla resurs- seilla on suuritoinen ja kallis tehtävä. Tämän vuoksi on tutkittu ja vertailtu tarjolla olevia valmishjelmistöjä ja päädytty edellämäinnuun EPOS:iin.

EPOS-ohjelmisto kattaa taloushallinnon keskeiset laskentaruutit: liikekirjan- pidon, kustannuslaskennan ja budjettiseurannan.

EPOS-järjestelmän toimin- ta ohjataan ohjaustiedos- toilla, jotka tallennetaan jär- 2

Sovellutusta toteuttamaan nimetty projektiryhmä kokoontuu 2-3 kertaa viikossa. "Seinätyös- kentelyssä" vas:lta atk-suunnittelija Maija Valto, laskentasuunnittelija Ari Jattu, ryhmän vetä- jä, laskentasuunnittelun päällikkö Olavi Sommarberg, atk-suunnittelupäällikkö Kari Kantola ja laskentasuunnittelija Markku Keisala.

jestelmään taulukkomuodos- sa.

Yrityksen organisaatio elää jatkuvasti, samoin sen tilikartta. Tiedon tarpeet muuttuvat. Raportoinnin on oltava joustava uudistuksille. Taulukko-ohjaus mahdollis- dollistaa sen, että käyttäjä pystyy taulukoitten muutosten tekoon ja siten järjestel- män ohjaamiseen ilman ATK-ohjelmointia.

EPOS toimii kuten tietopankki. Sen tiedostoon voi- daan tallentaa laskentapahtumia koodattuina jopa 15 eri käsitteen ulottuvuu- della 61 positiota pitkällä ti- liointikoodilla. Käyttäjän ei tarvitse näin pitkää koodia merkitä. Tapahtumien kir- jausmerkinnät ja sisäänsyöt- tö tapahtuu pääosin kuten ennenkin. Järjestelmä muo- dostaa tapahtumassa ole-

vien koodien ja muiden tie- tojen perusteella moniul- teisen EPOS-tiliointikoodin.

Järjestelmä tuottaa pää- kirjan, siihen liittyvän tili- erittelyn ja päiväkirjan sekä muut määritellyt raportit, kuten tuloslaskelman ja ta- seen kirjanpitoa ja tilinpää- töstä varten.

Operatiivisessa lasken- nassa tarvittavat raportit tu- lostetaan tehtyjen määritys- ten ja aikataulujen mukai- sesti. Käyttäjä voi myös päätteellä seurata näitä määritelyjä raportteja sekä rakentaa uusia raportteja. EPOS-raportit säilytetään raporttitietokannassa, josta niitä voidaan tulostaa listoil- la tai selailulla päätteillä. Päätteiden käytön yleisty- sä on hyvä, että järjestelmä pystyy tarjoamaan myös yri- tyksen johdolle mahdolli-

suuden selailulla raportteja päätteiden avulla.

Päätteillä

Päätteitä tullaan aluksi käyttämään järjestelmän pys- tytyksen aikana vain talous- hallinnon laskentaosastoil- la. Vuoden 1985 aikana pää- tetyöskentelyä ja EPOS- käyttöä tullaan siirtämään myös tehtaiden hallintoon. Järjestelmän vaikutuspiiriin tuleville henkilöille järjeste- tään tiedotus- ja koulutusti- laisuuksia.

Uusi taloushallinnon yleis- järjestelmä helpottaa ja no- peuttaa raporttien tekoa. Se vapauttaa tekijät toistuvista manuaalisista raporttietie- jen keruu- ja yhdistelyistä. Tämä antaa aikaa tietojen analysointiin ja raportoin- nin edelleen kehittämiseen.

Kemian johtaja Krister Brommels siirtyi eläkkeelle

"Tullessani työhön kemial- le 1950-luvulla ilmoittau- duin diplomi-insinööri Brom- melsille. 1960-luku oli sitten tiukkaa ja tarkkaa aikaa in- sinöörin alaisuudessa, jon- kunlaista kurinpalautusta. 1970-luvulla kemian teolli- suus laajeni, insinööristä tuli silloin myös johtaja. Nyt, 1980-luvulla johtajan lähtiessä eläkkeelle, huomataan miten henkilöstöasiat ke- mialla ovat paljolti johtaja Brommelsin ansiosta mal- likkaassa kunnossa."

Näin luonnehti yhteisiä vuosikymmeniä kemian teolli- suuden palveluksessa ke- mian luottamusmies Erkki

Vainio johtaja Krister Brommelsin eläkkeellelä- httötilaisuudessa klooritehta- la tammikuun viimeisenä päivänä. Jo edellisenä päi- vänä oli lähtiäiskahvit juotu Finnish Peroxidesin tehta- la Voikkaalla.

Eläkkeelle siirtyville luovutettavan hopealautasen ojensi johtaja Brommelsille paikallisjohtaja Antti Örmä- lä.

"Lähtiäistilaisuudet" pääti Koskelassa 31. tammikuuta järjestetty iltatilaisuus, johon otti osaa lähes 60 ke- mian teollisuuden henkilö- kuntaan kuuluvaa.

Kemian henkilökunnan puolesta käytti lähtiäistilaisuudessa puheenvuoron luottamusmies Erkki Vainio (oik:lla). Vasem- malta rouva Anne-Beate Brommels, johtaja Krister Brommels ja tehtaanjohtaja Holger Hollsten.

Vuonna 1939 oli Kymin ammattikoulussa 246 tyttö- ja 372 poikaoppilasta.

Nykyiset oppilaat, yhteensä 46, samassa juhlasalissa koulun 70-vuotispäivänä.

Ammattikoulu 70-vuotias – juhlapäivä työn merkeissä

Helmikuun toisena päivänä vuonna 1914 aloitti Kymin Osakeyhtiön poika- ja tyttöammattikoulu toimintansa avajaisjuhalla Kymintehtaan kansakoulun juhlasalissa. 70 vuotta myöhemmin, samoin 2. helmikuuta koottiin Kymin ammattikoulun oppilaat perinteikkään koulunsa juhlasaliin. Heidän mieliinsä palautettiin koulun alkamiseen liittyviä seikkoja ja juotiin juhlan kunniaksi kahvit.

Koulu juhli 70-vuotista toimintaansa vaatimattomasti, työn merkeissä.

Koulun johtokunta kuitenkin piti juhlapöytäkokouksen, jonka päätöksistä kerrotaan toisaalla täällä sivulla, ja illalla nauttivat ammattikoulun johtokunnan jäsenet, entiset ja nykyiset opettajat sekä koulun henkilökunta juhlapäivällisen.

Hallintojohtaja Lasse Mäkelä, koulun johtokunnan puheenjohtaja, kertoi juhlapöytäkokousta avatessaan ammattikoulun alkuvaiheista opettaja Väinö Niinivaaran kirjusen ”Tietoja Kymin Osakeyhtiön poika- ja tyttöammattikoulun 10-vuotiselta toiminta-ajalta” sanoin.

”Tuolloin, yli 70 vuotta sitten Kymin Osakeyhtiön tehdasalue oli suurimpia teollisuuskeskuksia Suomessa. Tehdasalueelle asettunut väestö lähetti kouluihin yli 2 400 lasta, päättävän kurssin suoritti kansakouluissa vuosittain noin 250 oppilasta 14-vuotiaina.”

”Lasten vanhempien ja kasvattajien toivona oli saada paikkakunnalle kiinteämpi jatkokoulu kansakouluista pois pääsevien oppilaiden opastamiseksi tulevaa

toimintaansa ja kotiansa varten.”

”Talvella 1912 esitti Väinö Niinivaara silloiselle Kymin Osakeyhtiön johtajalle, vuorineuvos Gösta Serlachiukselle, että tehdasalueelle perustettaisiin ammattikoulu. Vuorineuvos Serlachiuksesta oli koulun perustaminen hyvä ja tarpeellinen asia ja vielä samana talvena hän kutsui ammattikoulujen tarkastajan, arkkitehti Jalmari Kekkosen neuvottelemaan asiasta ja antamaan ohjeita.”

Koulun perustaminen ja opetuksen aloittaminen siirtyi kuitenkin kahdella vuodella eteenpäin. Tällä välin yhtiön johtajaksi tuli kauppaneuvos Gösta Björkenheim, lämmin kansanvalistuksen ystävä ja työläisten sivistyksellisten tarpeiden edistäjä.

Kun syksyllä 1913 työläisten lähetystö oli käynyt pyytämässä ammattikoulun perustamista paikkakunnalle, antoi Björkenheim Niinivaaran tehtäväksi laatia suunnitelman perustettavalle koululle. Kymintehtaan ja Kuusankosken kansakoulujen johtokuntien hyväksytyä suunnitelman pienillä korjauksilla vahvisti yhtiön

Kymin ammattikoulun 70-vuotispäivänä juhlapöytäkokouksen pitänyt ammattikoulun johtokunta päätti, että tulevana lukuvuonna toiminta jatkuu entisessä laajuudessa. Koulun otetaan kaksi prosessiluokkaa ja yksi konekunnossapitoluokka.

Tänä lukuvuonna on koulun kolmella luokalla yhteensä 46 oppilasta, tarkka seuraavan lukuvuoden oppilasmäärä selviää touko-kuussa. Hakuaika koulun on huhtikuussa.

Juhlapöytäkokouksessaan johtokunta päätti myös johtaja P.G. Michelssonin säätöön tämänvuotisten apurahojen saajista. Stipendit luovutetaan Timo Aksolalle ja Teppo Myöhäselle. Stipendit jaettiin nyt viimeisen kerran.

Kokouksessa tehtiin niinkään päätös koulun historiikin laatimisesta ja asetettiin toimikunta valmistele-

johtokunta suunnitelman tammikuun 16. päivänä 1914.

Helmikuun 2. päivänä aloitti ammattiopintonsa tilapäisissä tiloissa Kymintehtaan koulun voimistelusalissa 84 poikaa ja 80 tyttöä, joista enin osa siirtyi seuraavana vuonna toiselle luokalle.

”Historiansa aikana ammattikoulusta on valmistunut tähän mennessä 5 310 poikaa ja 4 115 tyttöä eli yhteensä 9 425 oppilasta”, sanoo Mäkelä.

Toiminta jatkuu entisessä laajuudessa

Ammattikoulun nykyinen johtokunta, istumassa vasemmalta tehdspalvelun johtaja Matti Jankeri, tehtaanjohtaja Ilmari Lindberg, hallintojohtaja Lasse Mäkelä, tehtaanjohtaja Anders Lund ja pituusleikkurin hoitaja Kalevi Luoranen. Seisomassa vas:ta ammattikoulun rehtori Esko Niittymäki, tuotantopäällikkö Kauko Hassinen, tehtaanjohtaja Holger Hollsten, henkilöstöhallintopäällikkö Jouko Paavilainen ja pääluottamusmies Seppo Saarela.

maan asiaa. Toimikuntaan nimettiin hallintojohtaja Lasse Mäkelä, tiedotuspäällikkö Eero Niinikoski, rehtori

Esko Niittymäki, pääluottamusmies Seppo Saarela ja pituusleikkurin hoitaja Kalevi Luoranen.

Muutosten vuodet

Juhlapäivällisillä pitämässään puheessa Mäkelä palautti mieleen ammatillisen täydennyskoulutuksen alkaneen koulussa 1950-luvun lopulla. Syksyllä 1971 ei enää otettu oppilaita yksivuotiselle kotitalouslinjalle. Vuodesta 1977 lukien ammattikoulussa siirryttiin nykyiseen, yleiseen ammattikouluun pohjautuvaan ja itse työmattiin tähtäävään, yksivuotiseen koulutukseen.

tettyyn koulutukseen, opetuksen tasoon ja koulutusvälineisiin kiinnitetty viime aikoina erityisen paljon huomiota.”

Uusia näkymiä

Todettuaan, ettei ammatillista koulutusta ole Kymillä laiminlyöty kertoi Mäkelä Kymin vuonna 1982 tehneen esityksen metsäteollisuuden ammatillisen koulutuksen keskittämisestä Kuusankoskelle.

”Ehdotus johti työryhmän asettamiseen. Tässä vaiheessa on kuitenkin päädytty vain työntekijöiden ja työnjohtajien ammatillisen jatkokoulutuksen kehittämisen suunnitteluun.”

”Tämä merkitsee sitä, että jatkossa järjestettäisiin alueellisesti erilaista kurssitoimintaa, erikoiskursseja ammattimiehille. Tällaisena alueellisenä kurssikeskukseksi toimisi suunnitelmien mukaan oma ammattikoulumme. Näin ollen näyttäisi siltä, että ainakin kurssitoiminta koulussamme tulee merkittävästi vilkastumaan.”

Uusien oppilaiden ottaminen koulun riippuu Mäkelän mukaan vuotuisesta työvoimatarpeesta. Tätä tarvetta on huomattavasti pienentänyt alhainen henkilöstön vaihtuvuus, joka on vuositasolla alentunut keskimäärin 200 miestyöntekijästä alle 100:n.

”Näkisin kuitenkin, että yhtiössä vakinaiseen työsuhteeseen otettavien työntekijöiden rungon tulee edelleenkin muodostamaan omasta ammattikoulusta valmistuneet oppilaat.”

Teollisuusryhmä Kymissä ja Heinolan sekä Karkkilan tehtailla seulottiin vuonna 1983 yhteensä 514 metriä vanhentuneita asiakirjoja. ”Määrä on runsaat 100 metriä enemmän kuin edellisessä vuonna. Keskusarkiston johdolla laaditut arkistointi- ja seulomissuunnitelmat todel-

Seulominen säästi 514 hyllymetriä

la purevat”, sanoo arkistopäällikkö Gustav Danielsson.

Keskusarkistossa seulottiin vanhentuneita asiakirjoja viime vuonna noin 270 metriä. Syynä suuriin seulomislukuihin on ennen kaikkea uuden kirjanpitolain lyhentämä tositteiden

säilytysaika. Siitä johtuen voitiin samalla kertaa poistaa kahden vuoden tositteet.

Keskusarkistosta lainattiin viime vuonna 2 756 arkistoyksikköä, josta 240 kappaletta oli yli 25 vuotta vanhoja asiakirjoja. Yksi suurimmista vanhojen asiakirjojen lainaajista oli laki-

asiainosasto 33 kpl:een lainalla. Myös ulkopuoliset tutkijat ovat käyttäneet eri kokoelmia.

Arkistotyön ohessa on arkistopäällikkö Danielsson kääntänyt 170 sivua eri kielelle.

Sellun kunnossapito:

Työsuojelukampanja käänsi tapaturmakäyrän laskuun

Uutiskymissä kerrottiin viime keväänä sellutehtaan kunnossapidossa järjestetystä työsuojelukampanjasta, jonka tavoitteena oli vähentää tapaturmia vuoden loppuun kestävänä aikana 20 prosentilla edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

"Tavoite jäi toteutumatta, kunnossapidon tapaturmat vähenivät kampanjan aikana 12,2 prosentilla. Tärkeintä oli kuitenkin saada aiempi tapaturmien kasvusuunta pysähtymään", toteaa Kuusanniemen työsuojeluteknikko Lasse Koivikko.

Kampanja kesti kahdeksan kuukautta ja tilastollinen otanta oli suhteellisen pieni. "Tällöin muutama roska silmään -tapaturmakin vaikuttaa paljon lopputulokseen", selittää Koivikko.

Kampanja toteutettiin, koska sellutehtaan työsuojelutoimikunnassa oli jo pitkään kiinnitetty huomiota kunnossapidon tapaturmien lisääntymiseen. Tapaturmatilastojen analysoinnin jälkeen päädyttiin suuntaamaan kampanja henkilökohtaisten suojainten käytön tehostamiseen.

Tapaturmatilanteen kehittämistä seurattiin konekorjaamon läheisyyteen sijoitettulla seurantataululla. Taulusta ilmenivät sattuneet tapaturmat ja edellisvuoden vastaava tilanne.

Kampanjan toteutuksen runkona oli työnjohdolle määrääjain lähetty tietopaketti, joka sisälsi ohjeiden, määräysten yms. lisäksi listan, jolla kartoitettiin suojaintilanne.

Ensimmäinen osakampanja käsittelee silmien ja kasvojen suojausta, toinen hengityssuojaimia ja kolmas vahinkokäynnistyksen estoa. "Erityisesti ensimmäinen osateema tuntui puoltavan paikkaansa, sillä silmä- ja kasvosuojaimia hankittiin runsaasti", analysoi Koivikko.

Vahinkokäynnistyksen esto-temasta saadun runsaan palautteen johdosta asiaa

Tapaturmien seurantataulun ääressä vasemmalta konekorjaamon päällikkö Pentti Tiihonen, Kuusanniemen työsuojeluteknikko Lasse Koivikko ja Kuusanniemen työsuojeluvalluutettu Eino Pörsti.

käsiteltiin perusteellisesti ja julkaistiin uudet, täsmennytyt ohjeet.

Suojajalkineista ja säiliötoista järjestettiin myös osakampanjat sekä kerrattiin kampanjan aikaisempia vaiheita. "Kertaaminen ja säiliötoiden valitseminen aiheeksi ennen jouluseisokkeja tuntuu oikeaan osuneelta myös ajallisesti, selvittiin laajamittaisesta jouluseisokista tällä kertaa ilman tapaturmia", huomauttaa Koivikko.

Osakampanjoista saatujen tietojen pohjalta suoritetaan suojavälinehankintoja ja koekäyttöjä, mutta muutoin palataan "päiväjärjestykseen". "Tapaturmien seurantataulu jää toistaiseksi paikoilleen, koska se kampanjan aikana osoittautui suuren mielenkiinnon kohteeksi", sanoo Koivikko.

"Kampanja antoi työpaikoilla paljon keskustelun aihetta, mikä on nähtävä työsuojeluasenteita positiivisesti muokkaavana. Kampanjointi antaa eniten silloin, kun se toteutetaan selvästi rajatuin asioin ja rajatussa kohderyhmässä", lisää Koivikko.

Kampanja ei kaipaakaan "porkkanaa"

Sekä Kuusanniemen työsuojeluvalluutettu Eino Pörsti että sellutehtaan konekorjaamon päällikkö Pentti Tiihonen ovat tyytyväisiä kampanjaan ja sen tuloksiin. "Kampanja oli sopivan pituinen. Jos tietoa tulee jat-

kuvasti, teho kärsii", sanoo Pörsti.

"Tällä muutaman kuukauden kampanjalla olemme ilmeisesti saavuttaneet jotakin. Raportti kampanjasta kertoo missä tapaturmat ovat tapahtuneet ja kenelle."

"Itse asiassa koneet aiheuttavat vähän onnettomuuksia, mutta vähädyksen ja silmätapaturmien määrä on huolestuttavan suuri."

"Monet tapaturmista kohdistuvat yläraajoihin", huomauttaa Pörsti ja lisää raportista ilmenevän myös "turhat" tapaturmat.

"Tällä kertaa ei kilpailu minkään muun osaston kanssa eikä käytetty palkintoja porkkanana. Mielestäni se oli oikea ratkaisu."

Eino Pörstin mielestä tapaturmien seurantataulun sijoittaminen konekorjaamoon johtavalle käytävälle osoittautui onnistuneeksi. "Suurella mielenkiinnolla siitä seurataan, miten tilanne edellisvuoteen verrattuna kehittyy."

Pörstin mukaan pitäisi työsuojelumielessä seuravaksi tarttua puukentän asioihin.

Pörsti kiittelee sellutehtaan työsuojelutoimikunnan työtä ja johdon suhtautumista työsuojeluun, mutta valittaa, että hyväksytyjen korjausten toteuttaminen vaatii tavattoman paljon aikaa.

Korjausmiehiltä se onnistuu

"Taannoin lääkärikerrok-

sen yhteydessä havaitsimme työtapaturmien käyrän put-

kahtaneen väärään suuntaan. Päätimme ryhdistäytyä, pitäähän korjausmiesten saada käyrät kääntymään oikein päin", sanoo konekorjaamon päällikkö Pentti Tiihonen taustana kampanjalle.

Tiihonen kertoo asenne- muokkauksen merkityksen tulleen esille mm. työsuojeluhenkilöstön kanssa keskustellessa.

"Siksi lähdimmekin voimakkaasti muuttamaan henkilökohtaisten suojainten käyttöön liittyviä asenteita; tiesimme että suomalainen monesti uhkarohkeuttaan menee ilman suojainta työhön."

Monissa ryhmäkeskusteluissa, joihin myös tapaturman uhri osallistui, kävi ilmi henkilökohtainen huolimattomuus, joka myös tunnus-

tettiin. "Siksi pyrimmekin saamaan tiedon suojainten käytön hyödyllisyydestä kaikkien takaraivoon". Uskon että tämä kampanja kantaa hedelmää ja pääsemme vielä parempiin tuloksiin."

Tiihosen mielestä jääminen 20 prosentin tavoitteesta ei ole merkittävää. "Joku tavoite piti laittaa ja 20 prosenttia oli riittävän rohkea."

Sekä Pörsti että Tiihonen painottavat kampanjan asenteita muokkaavia tavoitteita, ennen kaikkea henkilökohtaisten suojainten käyttämiseksi. He eivät myöskään usko tuloksien värentyneen kampanjan vuoksi. "Roska poistettiin silmästä kuten ennenkin työterveyskeskuksessa, eikä itse tilastojen kaudenmuutoksi."

Työtapaturmista yli kolmannes kaatumisia ja liukastumisia

Teollisuusryhmä Kymin piirissä vältyttiin vuonna 1983 kuolemaan tai vakavaan invaliditeettiin johtaneilta työtapaturmilta. Edelleen on kuitenkin sattunut tapaturmia ja "vähältä-piti" -tapauksia, joista olisi saattanut koitua vakaviakin seurauksia.

Vuoden 1983 aikana todettiin Teollisuusryhmä Kymissä ammattitautien osalta 25 meluvammaa (Kuusankoskella 23) ja kaksi ihottumataapausta. Aikaisempina vuonna meluvammoja ilmeni kymmenkunta.

Tapaturmien tilastollisena tarkasteluna esitetään oheisena Kuusankosken tilanne. Kuusankosken tilastoihin luetaan viisi Teollisuusryhmä Kymin kymmenestä työsuojelun valvontalain mukaisesta työpaikasta, nimittäin Kymintehdas, Kuusanniemi, Voikkaa, Kouvolan Kirjapaino sekä Haukasuon turvetyömaa. Kuusankosken tilastollisen henkilömäärän osuus on n. 85 prosenttia koko Teollisuusryhmä Kymin tapaturmatilastollisesta henkilömäärästä.

Tapaturmien kokonaislukumäärä nousi 3,7 prosenttia edellisestä vuodesta ja

Teuvo Karhu

poissaolopäivien alustava nousuprosentti on 25. Tilastollisesti on todettava, että pelkästään kolme työmatkatapaturmaa, yksi pituusleikkuritapaturma ja yksi tikkailta putoaminen aiheuttivat yhteensä 1 080 poissaolopäivää.

Työmatkatapaturmien lukumääräinen osuus kaikista tapaturmista on noussut huolestuttavasti 14,4 prosenttiin. Tavoiteltavana arvona on pidettävä korkeintaan kymmentä prosenttia. Työmatkatapaturmien vaikeusaste on lisäksi ollut keskimäärin 55 prosenttia suurempi kuin työpaikalla sattuneiden tapaturmien vaikeusaste.

Työmatkalla sattuneiden tapaturmien kohdalla ovat tapaturmatyyppien osuudet

säilyneet samanlaisina. Kaatumisia ja liukastumisia sattui kolmannes, esineisiin sattuutampia runsas viidennes, erilaisia venähdyksiä ja silmätapaturmia molempia noin kymmenen prosenttia. Ns. nolattapaturmia eli pelkästään terveysasemalla käyntejä oli kolmannes kaikista työpaikkatapaturmistakin.

Ns. konetapaturmia sattui 4,5 prosenttia, joten valtaosa tapaturmien syistä ohjautuu muualle kuin koneisiin, eli meihin ja toimintoihimme työpaikallamme.

Vaikka tarkasteluvuoden 1983 aikana ostettiin kiitettävästi uusia suojakengä (400 paria), niin varustapaturmia sattui edelleen huolestuttavan paljon. Poissaolopäiviä koitui yhteensä 305.

Onkin jälleen painotettava, että juuri henkilö itse on avainasemassa torjuttaessa tapaturmia niin liikenteessä, kotona, vapaa-aikana kuin työpaikallakin.

"Vaikka tilanteemme tilastollisesti on edelleen valtakunnallisesti toimialan keskiarvon paremmalla puolella, niin tehtäväkenttää kyllä riittää yhteistyönä työsuojelun alalla tapaturmien ja ammattitautien ennaltaehkäisessä toiminnassa", toteaa johtava työsuojelupäällikkö Teuvo Karhu.

Työmarkkinajärjestöjen sopimuksen mukaisen henkilöstöä koskevan ryhmähenkivakuutuksen ajankohdistaistarkistuksia on suoritettu 1.1.1984 alkaen.

Suurin perussumma nousee nyt 42 640 markkaan entisestä 38 760 markasta. Myös korkeimman vakuutussumman saajan ikäraja nousee nyt 43 vuoteen entisestä 40:stä. Perussumman lisäksi maksettava lapsikorotus kullekin huollettavalle alaikäiselle lapselle on nyt 14 700 kun se aikaisemmin oli 12 000 markkaa. Tapaturmaisessa kuolemassa perussumma sekä lapsikorotus maksetaan 50 prosenttia korkeampina.

Ensisijaisia edunsaajia työntekijän kuoleman jäl-

Ryhmähenkivakuutuksen korvaukset kohoavat

keen ovat leski ja alle 18-vuotiaat lapset. Paitsi kuolleen työntekijän omia, kasvatti- tai ottolapsia hänen lapsinaan korvausmielessä pidetään myös niitä lapsia, joiden elatuksesta hän on omassa kodissaan tai muuten huolehtinut.

Toissijaisiksi edunsaajiksi katsotaan 18- ja 19-vuotiaat opiskelevat lapset, jotka eivät vielä käy ansiotyössä. Toissijaisia edunsaajia ovat myös työntekijän vanhemmat ja 18 vuotta täyttäneet lapset, mikäli heidän toimeentulonsa on ollut huo-

mattavasti riippuvainen työntekijän taloudellisesta tuesta ja heidän työkykynsä ja omaisuutensa on ollut vähäinen.

Vakuutuksen voimassaoloaika työ- tai virkasuhteen päättymisen jälkeen on 3 vuotta. Ns. jatkoturva on 5 vuotta, jos työ- tai virkasuhde on päättynyt 1.1.1981 tai myöhemmin täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen vuoksi.

Kuusankoskella ryhmähenkivakuutuksen piiriin kuuluvia asioita hoitaa työsuojeluosasto.

Tapaturmatilanne Kuusankoskella

Kaikki tapaturmat

Vuosi	Henkilöluku	Tehdyt työtunnit	Tapaturmien lukumäärä	Poissaolopäivien lukumäärä	Tapat./ milj. työtuntia	Poissaolopv/ tapaturma	Poissaolopv/ henk.	Työmatkatapaturmien %-osuus
1978-82 (keskiarvo)	4245	7.593.395	622	5105	82	8,2	1,2	13,0
1982	4071	7.288.150	564	4519	77	8,0	1,1	9,2
1983	4016	7.017.170	585	5003x)	83	8,6	1,2	14,4

Työpaikkatapaturmat

Vuosi	Tapaturmien lukumäärä (suluissa 0-tapaukset, lukumäärä/-%-osuus)	Poissaolopäivien lukumäärä	Tapaturmaa/ milj. työtuntia	Poissaolopv/ tapaturma	Poissaolopv/ henkilö
1978-82	541 (180/33,3)	3930	71	7,3	0,9
1982	512 (175/34,2)	4074	70	8,0	1,0
1983	501 (152/30,3)	3791x)	71	7,6	0,9

X) Poissaolopäivät on laskettu kalenterivuoden loppuun, joten tältä osin vuoden 1983 laskelmat eivät ole lopullisia eivätkä suoraan verrannollisia aikaisempien vuosien todellisiin ja lopullisiin lukuihin poissaolopäivien osalta.

jen tuotteiden toimivuudesta käyttöön oton päätteeksi ennenkuin ne luovutetaan asiakkaalle.

"Asennus ja huolto ovat erittäin tärkeä osa toimintaamme, kun kyseessä ovat yhä monimutkaisemmiksi kehittyvät laitteet", arvioi toimialan johtaja **Matti Viherhalo**. "Kuinka nopeasti käyttöönotto sujuu kertoo suoraan kuinka viimeistelyjä tuotteemme ovat ja kuinka hyvin ne hallitsemme. Meille ei riitä, että saamme sähköistyksen toimimaan joskus ja että se toimii hyvin vielä vuoden kuluttua käyttöönotosta, vaan sen on toimittava hyvin heti ja jatkuvasti. Huolto on vähintään yhtä tärkeää. Pyrimme siihen, että huolto on aina lähellä ja apua saadaan tarvittaessa. Huoltoyksikkö laajeneekin mahdollisuuksien mukaan, Kuusankoskella 8.3.84 käyttöönsä vihittävän huoltokorjaamon

lisäksi Ouluun valmistuu samankaltainen ensi vuonna."

Ulkomailla huolto hoitetaan tytäryhtiöitten kautta, tai yhteistyössä toisen valmistajan kanssa kuten Amerikassa, jossa Strömbergin

Automaateista huolimatta piirikorttien käsiladonta on lisääntynyt.

tuotteita markkinoivan Allen-Bradleyn huoltoverkko on yhtiön apuna.

Numeroiden valossa huolto ja asennus ovat Pitäjänmäen pienimmät tulosyksiköt. Huoltoyksikössä työskentelee 176 henkilöä ja

viime vuoden liikevaihto oli noin 60 miljoonaa. Asennuksessa vastaavat luvut ovat 250 henkilöä ja noin 75 miljoonaa. Asennuksen osuudesta noin puolet on teollisuusryhmän sisäistä kaupaa, loput tulosyksikkö hoitaa omin päin. Tällä hetkellä suurin työmaa on Myllykoski Oy:n paperitehtaan sähköistys.

Nopeus valttia

Nopeus ja joustavuus ovat Viherhalon mukaan ne ominaisuudet, joilla Strömberg pärjää isoisten seurasia. "Automaatio tulee yhä tärkeämmäksi. Sitä mukaa kun mikroprosessorit kehittyvät, meidän pitää pystyä soveltamaan niitä tuotteisiimme. Nykyisin moottorit ja sähkökäyttöjen tehoelektronikkaosa ovat vain komponentteja, joiden valmistuksella ei elä. Tuote

syntyy vasta kun teemme niistä automaation avulla helppokäyttöisen ja toimivan kokonaisuuden", Viherhalo arvioi.

Myös tuotteiden valikointi on tärkeää. "Jos lähдемme perustutkimuksesta asti, putoamme heti kelkasta, koska olemme liian pieniä. Strömbergin pitääkin olla erittäin nopea ja notkea soveltaja, joka käyttää heti hyväkseen uusia ratkaisuja ja komponentteja."

Tällä hetkellä tilanne on Viherhalon mielestä hyvä. Työllisyystilanne Pitäjänmäellä on tällä hetkellä hyvä, mutta parin hyvän vuoden jälkeen kasvu täytyy etsiä ulkomailta, lähinnä Ruotsista ja Saksasta. Merkittävänä saavutuksena hän pitää sitä, että Strömberg on päässyt kilpailemaan amerikkalaisen Westinghousen kanssa New Yorkin metron prototyyppivaunun sähköistyksestä. Kumpikin yritys

sähköistää oman prototyyppivaununsaa.

Taajuusmuuttajien avulla toimiala on pääsemässä myös Yhdysvaltain markkinoille johon se on tehnyt Allen-Bradleyn kanssa yhteistyösopimuksen.

Toinen merkittävä projekti on Neuvostoliiton Baikal-Amur -radalle tulevan jättiläisveturin sähköistys, jota kehitetään yhteistyössä neuvostoliittolaisten kanssa. 12-akselisen veturin tehoksi tulee noin 11 megawattia (VR:n sähkövetureiden teho on noin 3 MW) ja sen sähkökäyttö toteutetaan taajuusmuuttajatekniikalla.

Uutta Strömbergille on myös off-shore -alue, joka käsittää öljynporauslautat ja niiden erikoisalukset. Muutamalla toimituksella on tähän mennessä saatu jalaka oven väliin myös tällä alueella ja lisätilauksia odotellaan toiveikkaana.

Loval valmistaa vastuksia teollisuudelle ja kotitalouksiin

Teollisuusryhmä Strömbergin toimialaan lämpötekniset tuotteet kuuluva, sähkövastuksia valmistava Loval on niin Strömbergiin kuin Kymiinkin verrattuna nuori.

Sen perusti insinööri **Eero Laakso** vuonna 1960, nimen yhtiö sai sanoista Loviisa ja Valko ja tuotemerkin vastuksen symbolista, omegasta.

Vastuksien valmistus alkoi puusepänerveerissa yhdessä huoneessa Loviisan keskustassa, sitten vallattiin koko talo. Tilojen käytyä ahtaaksi siirryttiin entisestä sikalasta kunnostettuun pienteollisuustaloon Loviisan sisääntulotien varrelle. Siellä ehdittiin olla vain viitisen vuotta, sillä vuonna 1973 valmistui oman toimitalon ensimmäinen vaihe.

Kolmen vuoden kuluttua tarvittiin rakennukseen lisää varastotilaa, vuonna 1978 lisättiin toimitiloja nykyisiin "kasvihuoneena" tunnetulla osalla ja vuonna 1981 valmistui talon viimeinen vaihe.

"Katon alla on nyt lähes hehtaari tuotanto- ja konttoritilaa", sanoo Lovalin johtaja **Mikko Kaitavuori**.

Yhtiön omistussuhteet ovat nekin vaihdelleet tiuhaan tahtiin viime vuosina. Vuonna 1977 perustaja Eero Laakso myi osakekannan Hollming Oy:lle. Strömberg osti vuonna 1982 Lovalin osakekannan Hollmingilta. Vuotta myöhemmin Strömberg sulautui Kymiin ja vähän ennen sitä Strömberg fuusioi Lovalin.

Yritys on koko toimintansa ajan keskittynyt erilaisiin lämpökojeisiin tarkoitettujen putkivastusten val-

mistamiseen. Kotioloissa näitä vastuksia tarvitaan sähköliesissä, kiukaissa, kuumen veden varaajissa ja grilleissa, autoissa lohkolämmittäjissä.

Vastuksia tarvitsee myös teollisuus: vanerinvalmistajat liimapuristimissa, paperintekijät rullien päätylapujen puristimissa, kynttiläteollisuus steariinin sulattamisessa, suksitehtaat liimapuristimissa jne. Suurin asiakasryhmä kuitenkin on lämpökojeita valmistava teollisuus, yhtenä käyttäjänä Strömbergin liesitehdas.

"Vastuksia käytetään yleensä siellä, missä lämpöä tehdään sähköllä ja missä tarvitaan lämmön tarkkaa säätöä", sanoo Kaitavuori.

"Niin kuumaksi ei tuotteillamme kuitenkaan ainetta saada, että voitaisiin käsitellä valuja. Vastuksillamme päästään noin 750—800 asteeseen."

Tuotantolinjat

Vastuksien valmistus alkaa kytkentätappien ja spiraalien tekemisellä ja jatkuu niiden yhdistämisellä. Sitten tehdään teräsnauhasta vastusputki, täytetään putki spiraalilla ja magnesiumoksidilla, valssataan ja lämpökäsitellään uunissa raaka-putkeksi.

Raaka-putkesta tehdään sen jälkeen vastuksia kolmella eri tuotantolinjalla: erikoisvastus-, juotos- ja ilmalämmittinlinjoilla.

Nestelämmittimiin erikoistunut linja käyttää uusinta juotostekniikkaa tyhjöjuotos- ja suojakaasu-uuneineen. Perinteistä liekkijuotosmenetelmää käytetään vakiovalmistesteiden nestelämmittimien teossa.

Ilmalämmitysvastusten pääasialliset käyttökohteet ovat liedet ja huoneenlämmittimet. Eri tuotetyypeille on omat tuotantolinjat.

Lovalin sulatuselementit ovat jään ja huurteenpoistajia kylmä- ja pakastelaitteissa. Kuumaelementit taas ovat vastuksia, joita käytetään 400—750 asteen lämmössä. Tyypillinen kuumaelementti on saunan kiuas. "Niissä meillä on korkea markkinaosuus."

Ylihuomenna matkaan

Piensarjatuotteiden, kuten teollisuuden koneisiin tehtävien lämmitysvastusten toimitusaika vaihtelee tuotteen vaikeusasteen mukaan muutamasta päivästä viikkoihin. "Ylihuomenna matkaan"-tilanne ei tehtaalla ole vieras.

Täysin asiakasohjautuva valmistustapa tuottaa myös vaikeuksia: esimerkiksi yhtä raaka-ainetta, ruostumatonta teräsnauhaa pitää pitkän toimitusajan vuoksi ostaa varastoon, vaikka tilauksia ei ole yhtään. Vastuksen toimitusaika on lyhyempi kuin teräsnauhan toimitusaika ja vasta kun tilaus saadaan, sitä voidaan ryhtyä tekemään. Valmis tuote ei toisaalta pysähdy varastoon lainkaan.

Sähkö suosittua

Loval on pystynyt kasvamaan osaksi sen vuoksi, että sähkö on vallannut lämmityksessä alaa. Vientiä on myös voimistettu, ja valuttu markkinaosuus.

"Suursarjatuotteissa pahimmat kilpailijamme ovat maan rajojen ulkopuolella, piensarjakilpailijoita on kotimaassakin. Tuotannosta menee vientiin noin 40 prosenttia, tärkeimmät vientimaat ovat Ruotsi, Norja, Länsi-Saksa, Sveitsi ja Ranska."

Vastuksia syntyy Lovalilla noin kaksi miljoonaa vuodessa. Vastuksien yh-

Tuotanto- ja konttoritilaa meillä on lähes hehtaari, toteaa Lovalin johtaja Mikko Kaitavuori.

teenlaskettu pituus on kolmisen miljoonaa metriä eli 3000 kilometriä.

"Olen verrannut valmistamiemme vastusten määrää täällä Loviisassa olevien kahden ydinvoimalayksikön yhteensä 800 megawatin tehoon. Jos vuodessa täällä Lovalilla tekemämme vastukset kytkettäisiin verkkoon täällä Loviisassa, eivät voimat täysilläkään pystyisi syöttämään vastuksien tarvitsemää tehoa."

Erikoistunut

Lovalin viime vuoden liikevaihto, 40 miljoonaa markkaa, syntyi noin 255 henkilön voimin. Toimihenkilöitä oli 63, työntekijöitä 192. Työntekijöistä

kolmannes oli miehiä, toimihenkilöistä puolestaan kolmannes naisia.

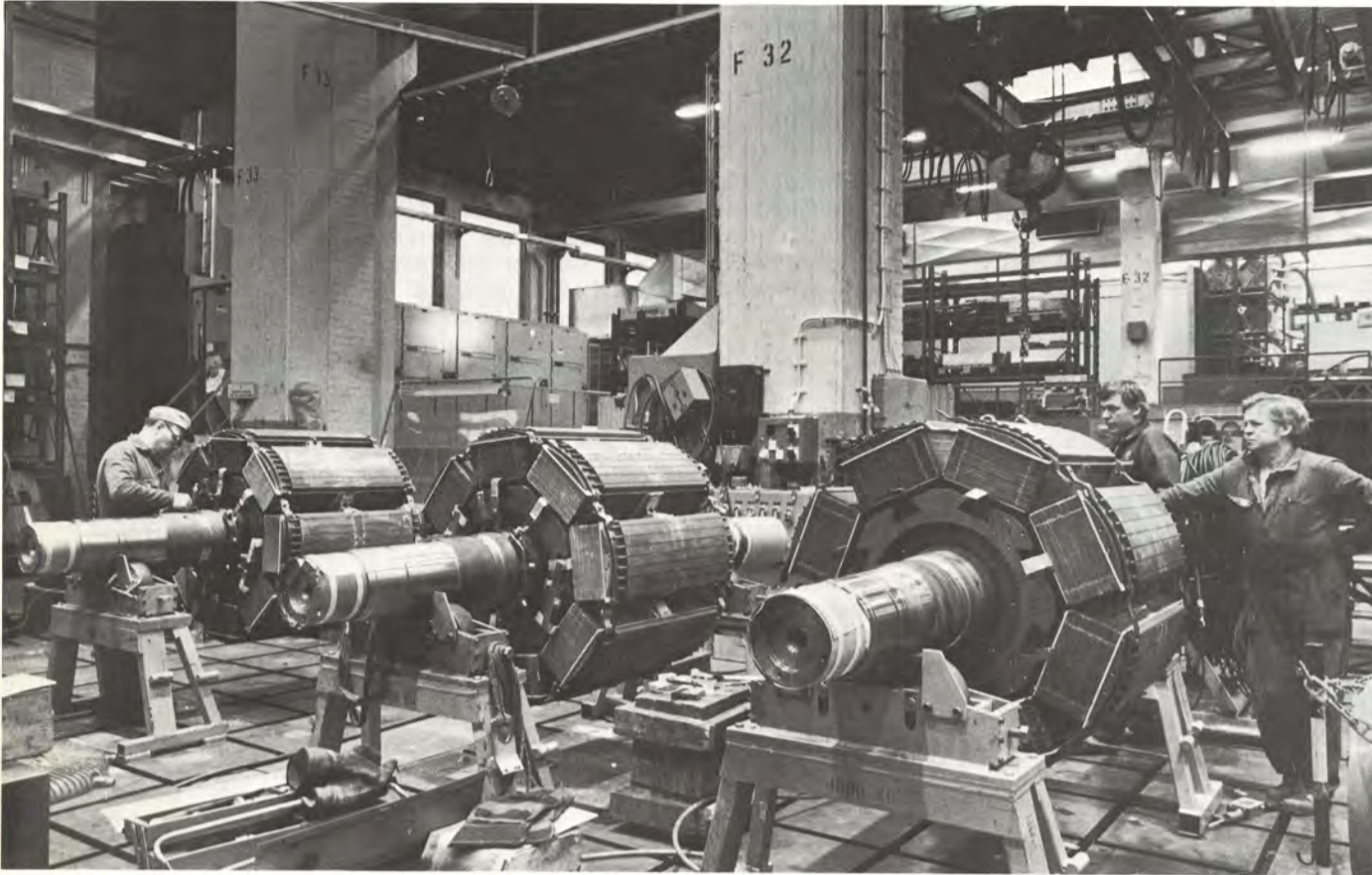
Valtaosa työntekijöistä on vastusvalmistajia. Hittasajia ja sorvaajia, metalliteollisuuden tuttuja ammattimiehiä Loval ei juuri palkkaa, sillä kyseinen työ ostetaan tarvittaessa ulkoa. Tehtaan koneet ja laitteet on nekin suunniteltu vain vastustuotantoon. "Porakone ja pistehitsauskone meillä on, sekä kaksi sorvia, joilla ei ole koskaan sorvattu, vaan käytetty muuhun tarkoitukseen".

Robotteja ei käytetä, mutta useat koneet ovat automaattikoneita. Esimerkiksi kiuaselementin taivutus syntyy yhdellä polkaisulla ja Strömberg-lieden vastus samoin.

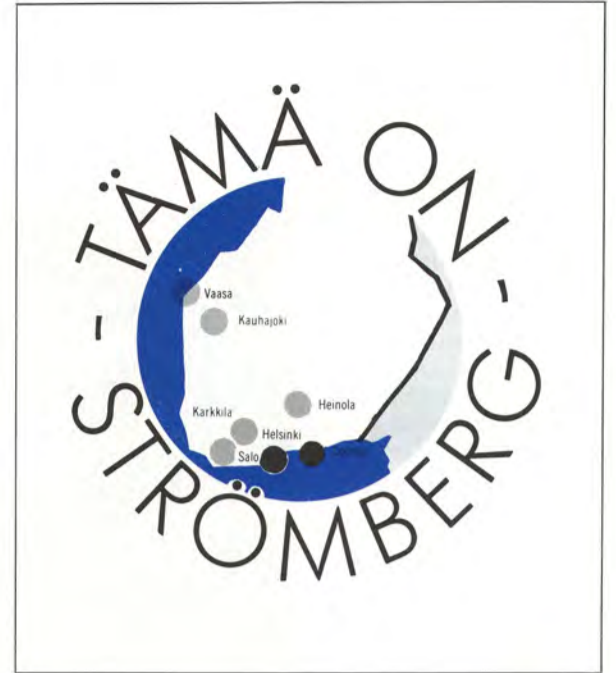
Toimihenkilöitä työllistää eniten tuotekehitys, sillä tuotesuunnittelu on jatkuvaa. "Teemme noin 100 työtä viikossa, ehkä noin puolet niistä on ensi kertaa tehtäviä", kertoo Kaitavuori. Lovalin tuotesuunnittelu onkin paljolti sovitteluiden tekemistä, toiveiden esittäjänä ja tietolähteenä asiakas. Eriyisesti piensarja- ja prototyyppivalmistus edellyttää omaa suunnittelupanosta. Suursarjatuotanto tapahtuu valmiiden suunnitelmien mukaan.

Teksti: Kimmo Rekimies ja Reijo Virta

Kuvat: Tuomo Pitkänen

4 000 kilowatin sähkömoottoreiden roottoreja kootaan konehtaalla.

Järeitä koneita ja uusinta tekniikkaa

Helsinki on Strömbergin koti. Täällä tehdas aloitti toimintansa Eerikinkadulla sijaitsevassa pajassa vuonna 1889. Pitäjänmäelle tuotantoa alettiin siirtää keskustasta vuonna 1916, nykyisin Pitäjänmäki kuuluu toimialaan sähkökäytöt.

Sen neljässä tulosyksikössä — koneet, tehoelektroniikka, asennus ja huolto — työskentelee noin 2 100 henkilöä.

Toimialaan kuuluvat vielä tulosyksiköt Högfors valut ja Santasalo vaihteet, mutta ne jäävät pois tästä esittelystä, samoin kuin lämpötekniseen toimialaan kuuluvat tulosyksiköt Högfors lämmönsiirtimet ja kattilat sekä Högfors venttiilit, koska kaikki ovat ennestään tuttuja Kymin Metallin yksiköitä, jotka siirtyivät fuusion yhteydessä Strömbergille.

Pitäjänmäen laitosten lisäksi tässä artikkelissa esitellään Loviisassa sijaitseva Lovalin vastustehdas.

Tulosyksikkö Strömberg-koneet on erikoistunut keskisuurten ja suurten sähkömoottoreiden ja generaattoreiden valmistukseen. Tuotanto-ohjelmaan kuuluvat niin puunjalostusteollisuuden käyttömootorit kuin liikennevälineiden ja laivojen erikoismootorit ja generaattorit.

Konetehtaalla syntyvät mm. yli 250 kilowatin epätahtimootorit ja -generaattorit. Suurimmat niistä yltyvät teholtaan 9 000 kilowattiin ja pyörittävät erilaisia teollisuuskoneita ja mm. voimalaitosten pumppuja ja tuulettimia. Melkoinen alue tulosyksikölle ovat tuotantopäällikkö **Alpo Laineen** mukaan 500—30 000 kilowatin tahtimootorit ja generaattorit, joista valtaosa menee laivakäyttöihin. Myös paperiteollisuus on vahvasti esillä tällä alueella, esimerkiksi Kuusanniemen "Kasin" jauhimet pyörivät Strömbergin moottoreilla.

Kolmas tuoterahma on tasavirtamootorit, joiden tehot vaihtelevat 1 000 kilowattista 10 000 kilowattiin.

Niiden valttina ovat erittäin hyvät pyörimisnopeuden säätöominaisuudet, minkä takia ne ovat suosittuja teollisuudessa mm. paperikoneissa.

Tulosyksikön tärkeimmät asiakkaat ovat teollisuus, telakat ja erilaisia maakulkuneuvoja valmistavat tehtaat. Suurin osa tuotannosta markkinoidaan Strömbergin muiden yksiköiden, pääasiassa tehoelektronikan kautta, sähkökäyttöjen ja sähköistysten osina. Vientiin tuotannosta menee noin 40 prosenttia.

"Räätäliverstas"

Tuotanto on yksittäisten koneiden valmistusta ja piensarjatuotantoa asiakkaan toiveiden mukaisesti. "Olemme tyypillinen räätäliverstas", joka tekee erikoiskoneita hyvillä ammattimiehillä. Tuotantoa on

Johtaja Matti Vihersalo.

kuitenkin pyritty automatoimaan. Numeerisesti ohjattuja koneita tulosyksikössä on parikymmentä ja staattori- ja roottorilevyjen valmistuksessa on kaksi robotisoluja ja lisää tulee lähiaikoina", Laine kertoo.

Läpimenoaikojen lyhentämiseksi tuotantojärjestelmää uusitaan parhaillaan. Tavoitteena on muuttaa vanha tuotantorakenne tuotantosoluiksi ja pienemmiksi tuoteverstaiksi.

Viime vuonna 650 henkeä työllistävä tulosyksikkö valmistaa noin 1 000 sähkökoneita, joiden yhteenlaskettu teho oli noin 600 megawattia. Liikevaihto oli noin 160 miljoonaa markkaa.

Uutta tekniikkaa

Tulosyksikössä tehoelektroniikka asennetaan erilaiset sähköistyksiin liittyvät kojeistot ja niiden vaatima tehoelektroniikka. Tehoelektronikan kolmelta tuotantolinjalta lähtevät sähkökäytöt teollisuuteen, laivoihin ja maakulkuneuvoihin. Täällä tehdään myös SAMI-taajuusmuuttajat ja SELMA mikroprosessoriohjaukset sähkökäyttöihin.

Eniten käyttöä tehdään teollisuudelle, jonka prosessilinjoiden toimintaa käytöt säätävät. Toinen huomattava työnantaja on telakateollisuus. Tällä hetkellä kulkuvälinekäytöt ovat tehokkaan vientiponnistelun kohteena. Pohjan tälle toiminnalle luo Strömbergin toimittama Helsingin metron sähköistys, johon on sovellettu uutta taajuusmuuttajatekniikkaa. Vastaavia

Tuotantopäällikkö Mikko Grundström ja tuotannonsuunnittelija Guy Åkerfeldt esittelevät Helsingin metron telimootoreiden käyttökojeistoja.

laitteita on myyty Rotterdamin raitiovaunuihin Hollantiin sekä Sveitsiin, Winterthurin kaupungin trolley-busseihin.

Tuotantopäällikkö **Mikko Grundströmin** mukaan taajuusmuuttajan avulla toteutettu, vaihtovirtamootoria käyttävä sähkökäyttö on huomattavasti edullisempi kuin perinteiset tasavirtamootorikäytöt. Aikaisemmin tällaiset käytöt eivät olleet mahdollisia, koska vaihtovirtamootorin pyörimisnopeutta ei pystytty säätämään, mutta tulosyksikössä kehitetyn taajuusmuuttajan avulla säätö voidaan toteuttaa ja saadaan erittäin tarkaksi. Edulliseksi rakenteen tekee se, että vaihtovirtamootori tarvitsee vain vähän huoltoa.

Strömberg oli ensimmäis-

ten joukossa kehittämässä taajuusmuuttajatekniikkaa ja on Grundströmin mukaan teknisesti erittäin vahvoilla. Erästä uutta tekniikkaa edustaa ns. syklokonvertteri, jolla säädetään tahtikoneen kierroslukua. Tätä tekniikkaa on sovellettu mm. merentutkimusalus Arandan potkurimootoreiden kierrosluvun säädössä. Tulvaisuudessa uudet jäänmurtaajat tullevat liikkumaan Strömbergin kojeistojen ohjaamien vaihtovirtamootoreiden voimalla.

Toinen tähtituote on SELMA 2, mikroprosessoria käyttävä moottorinohjausjärjestelmä, jolle toivotaan hyvää menestystä. Järjestelmää voidaan markkinoida erillisenä tuotteena, mutta se täydentää Grundströmin mielestä sopivasti

sähkökäyttöjen soveltavuutta eri käyttötarkoituksiin. Strömberg on jo tehnyt Wärtsilän kanssa sopimuksen uusien matkustajalaitteiden koneistojen ja laitteistojen automatisoimisesta SELMA 2:lla.

Tuottavuuteen kiinnitetään huomiota myös tehoelektronikassa. Tietokonejärjestelmällä pyritään parantamaan koko organisaation tuottavuutta, esimerkiksi laskutoimitukset on annettu sähköaivojen huoleksi ja aikaisemmin pahaksi pullonkaulaksi muodostunut koestus sujuu tietokoneen avulla murto-osassa entisestä ajasta. Parhaillaan uusittava reaaliaikainen tuotannonohjausjärjestelmä tulee käsittämään kaikki tehtaan toiminnot valmistuksen ja suunnittelun ohjauksesta tavaroiden hankintaan.

Henkilökuntaa tulosyksikössä on hieman yli 800, työntekijöitä määrästä on nelisen sataa. Tuotanto on asiakaskohtaista ja hyvin teknisesti painottunutta. Tämän takia tuotekehittelyyn joudutaan panostamaan paljon, sen parissa työskentelee yli 100 henkilöä ja kehittelyyn käytetään kuluvan vuoden liikevaihdosta reilut 11 prosenttia, koska useat tuotteet vanhenevat komponenttitekniikan nopean kehityksen takia parissa vuodessa. Tulosyksikön liikevaihto oli vuonna 1983 yli 300 miljoonaa markkaa. Tänä vuonna sen odotetaan nousevan parikymmentä prosenttia.

Asennus tärkeää

Kolmas Pitäjänmäen yksikkö, Strömberg-asennus, huolehtii mm. kokonaistoimituksiin sisältyvistä sähköasennustöistä. Uusi tulosyksikkö, Strömberg-huolto, puolestaan vastaa laitteiden huollosta, vasta-asennettujen

Lunta on reilusti. 90-senttisen lumikerroksen vesiarvo on noin 150 mm, mikä vastaa suunnilleen puoltatoista metriä pakkaslunta.

Lunta yli oman tarpeen

Vettä riittää kesäksi

Kymijoen vesitilanne on tällä hetkellä hyvä. Päijänteen pinta on noin 20 senttiä normaalia ylempänä ja Kuusankosken voimalaitoksen läpi juoksutetaan parhaillaan 325 kuutiota vettä sekunnissa, mikä on kymmenisen prosenttia yli keskiarvon. Juoksuista ollaan vielä lisäämässä.

"Aloitimme normaalia suuremman juoksuksen heti kun näimme, että lunta tulee reilusti. Näin sulamisvesille saadaan riittävästi tilaa ja kevättulvilta vältytään", kertoo voimapäällikkö Ossi Koskipuro.

Lunta on maassa noin kaksinkertainen määrä normaalitalviin verrattuna. Se on lisäksi märkää, 90 sentin paksuisen lumikerroksen vesiarvo on 150 millin paikkeilla, mikä vastaa puoltatoista metriä pakkaslunta. Vettä tulee olemaan kevääl-

lä ja ainakin vielä alkukesästä runsaasti, mutta tarkkaa määrää ei Koskipuron mukaan voida ennustaa ennenkuin nähdään kuinka lumi sulaa. Näyttää kuitenkin siltä, että ohijuoksuksiin ei jouduta turvautumaan.

Vesitilanteen kannalta parasta olisi "inhottava" kevätilma, eli vesisade lämpimänä pilvisenä päivänä. Tällöin sulamisvedet päätyisivät vesistöön. Kaunis kevätpäivä taas on ikävämpi, koska silloin vesi haihtuu ilmaan.

Viimeksi lunta oli näin paljon vuonna 1981, jolloin vettä jouduttiin juoksuuttamaan 400 kuutiota sekunnissa eli niin paljon kuin voimalaitokset pystyvät käyttämään. Sulamisolosuhteet aiheuttivat kuitenkin yllätyksen, vesi ei päätyntään vesistöön, vaan haihtui ja juoksuksia piti vähentää.

Alkanut vuosi on Koskipuron mukaan neljäs perättäinen hyvä vesivuosi. Niukempaa puolestaan oli vuonna 76, joka oli kuivin sitten 40-luvun alun.

Keltin voimalaitoksen ajo helpottuu tulevaisuudessa, kun vesioikeuden päätös Keltin yläpuolisen vedenpinnan nostamisesta saa lainvoiman. Entinen toimilupa on 30-luvulta eikä sitä ole Koskipuron mukaan enää mahdollista noudattaa, koska joen profiili on muuttunut: jos yhdessä kohtaa vanhoja vedenpinnankorkeuksia noudatetaan, ne heittävät muualla.

Käytännössä vedenpinta saa uuden luvan perusteella nousta Kuusankosken ja Keltin puolivälissä, Helentalon kohdalla, noin 13 senttiä ja Keltissä noin 10 senttiä keskimääräisellä virtaamalla.

Kymikolat olleet todella tarpeen

Runsaista lumisateista on ollut selvää hyötyä Kymin ahtopuristettuja muovituotteita valmistavalle teollisuudelle. "Pelkästään Kymin piirissä on Kymikolalla jo noin 600 käyttäjää", kertoo asutuspäällikkö Aarne Pajula sosiaaliosastolta. Henkilöstöosasto hoitaa kolien henkilökuntamyyntiä.

"Tuntuu, että nyt käytösämme on valmis tuote. Oman väen piiristä tulleet ehdotukset mm. kolan vahvistamiseksi eräiltä osin on toteutettu kiitettävän nopeasti ja nyt kola kestää rajunkin käsittelyn."

Itsekin kolaa talven aikana käyttänyt Pajula kiittelee kolan muotoilua, erityisesti aisan suunnittelua. "Vanhaan peltirakenteeseen kolaan verrattuna tämä on

muodoltaan ylivoimainen. Ainakin oma selkäni väsy vanhan tyyppistä kolaa käyttäessä huomattavasti enemmän ja saa 'hermot pintaan'. Uudella on ilo pötkiä lunta."

Pajulan pihapiirissä on lunta jouduttu siirtämään arviolta 300 kuutiometriä kolaa käyttäen, osan työstä on tehnyt varreltaan 25 senttiä isäntää pienempi rouva Pajula. Myös hän on ollut tyytyväinen oman yhtiön kolaan.

Ensimmäisessä henkilökunnalle myydyssä erässä todettiin heikkouksia ja rikkoutuneiden kolien tilalle vaihdettiin automaattisesti uudet. Samoin on menetelty kolan rikkoutuessa jälkimmäisen, suuremman erän kohdalla. Palautteen ansiosta sekä aisa, kiinnityskohta että pesä nyt kestävät normaalikäytössä.

"Staattisissa mittauksissa olemme todenneet itse valmistamamme kolat kilpailijoiden kolia kestävämmiksi", sanoo diplomi-insinööri Ilkka Kivi. Hän huomauttaa, että tuotannollisista syistä eivät Kymikolat vielä pääseet ns. tukkukaupan enakkomyyntiin syksyllä. Viime aikoina niiden menekki on kuitenkin ollut hyvä.

Hakkuu hankalaa

Metsänhoitaja Tapio Nikkanen metsäosastolta kertoo, että runsas lumentulo ei ole sanottavasti vaikuttanut puun kuljetukseen. Auruskustannukset ovat kuitenkin kasvaneet ja pienimmät tiet ovat saattaneet tukkeutua pyryissä. Tienvarsivarastojen ansiosta on tehtaiden puuhuolto vaikeimpina aikoina pystytty turvaamaan. Sen sijaan puun hakkuu

ja metsäkuljetus on hankaloitunut huomattavasti. Lumen syvyys vaikeuttaa työskentelyä metsässä ja lisää korjuun kustannuksia, koska metsässä työskenteleville maksetaan lumen määrän mukaan lumilisiä.

Kuusankosken ratapihalta on runsas lumi vaikeuttanut hetkittäin vaihtojen suorittamista. Kuusanniemessä puukentän ja raiteiden puhdistaminen lumesta on teettänyt ylitöitä, lisäksi puun mukana kiramon kautta kuorimolle kulkeutuva lumi aiheuttaa jäätyessään hankaluuksia.

Kaikki liikkeellä

Rakennusmestari Erkki Sarnala rakennusosastolta kertoo "kaikkien työkeiden" olleen liikkeellä pahimpien pyryjen aikaan Kymin teosuoksilla Kuusankoskella.

"Työssä on ollut omia, vieraita ja myös Eerolasta on vipattu kaikki." Omia traktoreita on käytössä neljä, Eerolasta saadaan kolme, kuljetusosasto antaa käyttöön 2-3 kauhakuormaajaa, lisäksi työssä on ollut ulkopuolinen tiehöylä.

Paikoitellen lunta on kertynyt niin paljon, että puskutraktorilla ei tulla toimeen. Tällöin on lunta jouduttu siirtämään pois tai käyttämään kauhakuormaajia.

"Katot on jo kertaalleen tyhjennetty. Nyt joudutaan ainakin Koskelassa siirtämään lunta ikkunoiden edestä pois, koska se muuten alkaa mennä sisään."

Sarnala huomauttaa kulumisen vuoden aikana vain yhden viikonvaihteen olleen sellainen, jolloin ei lumen vuoksi ole jouduttu tekemään ylitöitä.

Lumenluonti katoilta työllistää tänä talvena normaalia enemmän. Joillakin katoilla on Kymikolan kanssa käyty jo kahdesti.

Kymi-Strömberg Oy:n Teollisuusryhmä Strömberg on keskittänyt sähkö-, elektroniikka- ja metalliteollisuuteen.

Teollisuusryhmällä on kotimaassa seitsemällä paikakunnalla 16 tulosyksikköä, jotka vastaavat kukin oman alansa tuotekehityksestä, valmistuksesta ja markkinoinnista.

Teollisuusryhmä Strömbergin palveluksessa oli tammikuussa 1984 yhteensä 7 974 henkilöä.

Teollisuusryhmän keskuskonttori sijaitsee Vaasassa. Vaasassa toimii kuusi tulosyksikköä:

Kojeistot -tulosyksikön tuotevalikoiman muodostavat

pienjännitejakelun kojeet ja koneistot, pienjännitteiset vakiokeskukset, keskijännitteisten kytkinlaitosten kojeistot, täydelliset ulkokyt-kemöt, puisto- ja kellari-muuntamot sekä ohjausjärjestelmät automatiikkoiheen.

Muuntajat -tulosyksikkö valmistaa öljytäytteisiä ja valuhartsieristeisiä jakelumuuntajia sekä tehomuuntajia.

Moottorit -tulosyksikön valmistusohjelma käsittää vakiorakenteiset oikosulkumoottorit 400 kilowatin tehoon saakka.

Kojeet -tulosyksikön tuotevalikoimaan kuuluvat keskijännitteiset ja suurjännitteiset kytkinlaitteet sekä valu-

muovituotteet sähkötekniisiin tarkoituksiin.

Projektit -tulosyksikkö suunnittelee ja markkinoi kokonaisähkistöjä teollisuuteen ja sähkön tuotantoon sekä laitteita sähkön siirtoon ja jakeluun.

Työvälineet -tulosyksikkö

valmistaa työvälineitä ja erikoiskoneita kaikkiin Strömbergin käyttötarkoituksiin sekä tilauksesta ulkopuolisille.

Helsingissä tehoelektroniikka -tulosyksikkö valmistaa taajuusmuuttajia, teollisuuden sähkökäyttöjärjes-

telmiä, kulkuneuvojen ja laivojen sähkökäyttöjä ja -ohjausjärjestelmiä.

Koneet -tulosyksikön valmistusohjelmaan kuuluvat keskisuuret ja suuret oikosulkumoottorit, tahtimoottorit ja generaattorit sekä tasavirtakoneet.

Asennus -tulosyksikkö huolehtii yhtiön kokonaistoimituksista kuuluvista sähköasennuksista.

Huolto -tulosyksikkö hoitaa sähkö- ja elektroniikkalaitteiden huollot ja korjaukset.

Liedet ja lämmittimet -tulosyksikkö toimii Kauhajoella.

Loval-vastukset -tulosyksikkö Loviisassa valmistaa

nestelämmittimiä, ilmalämmitysastuksia, sulatus- ja kuumaelementtejä, erikoisvastuksia ja prototyyppisiä.

Högfors lämmönsiirtimet ja kattilat -tulosyksikkö Heinolassa tuottaa radiaattoreita, lämmönvaihtimia, kattiloita, polttimia ja teräsrakenteita.

Högfors venttiilit -tulosyksikkö Salossa tuottaa venttiilejä ja Högfors valut ja Santasalo-vaihteet -tulosyksikkö Karkkilassa valmistaa Santasalo-vaihteita, kattiloita sekä LVI- ja teollisuusvaluja.

Teollisuusryhmä Strömbergin liikevaihto vuonna 1983 oli 1,6 miljardia markkaa.

Näitä tekee Strömberg

PA-LA-SI-A

R.V.
K.R.

Päivi Kuivanen esitteli vieraille markkinoinnin telesiä.

Vieraita sumujen saarilta

Englannissa sijaitsevan myyntiyhtiön, Kymmene Paper Ltd:n paperia ja kartonkia markkinoivien konttoreiden henkilökunta pistäytyi tutustumassa paperintekoon Kuusankoskella ja Voikkaalla 16 henkilön voimin.

Ensimmäinen ryhmä vieraili jo tammikuun lopulla ja jälkimmäinen kuluvaan kuun 9. ja 10. päivänä.

Vieraat, joista suurin osa ei ollut aikaisemmin käynyt paperitehtaalla, saivat rau-

taisannoksen Kymmitietoutta kiertäessään Kuusankosken ja Voikkaan tehtailla. Tutustumiskäyntien lisäksi heille esiteltiin teollisuusryhmän toimintaa elokuvalla 'Näin syntyy paperi' sekä esitelmillä.

"Tutustumiskäynti oli hyvin antoisa. Sen lisäksi että saimme paljon tietoa, pääsimme myös tutustumaan ihmisiin, joiden kanssa olemme päivittäin yhteydessä", kertoi ensimmäistä ryhmää luotsannut James Walker.

Kevytlounas kutsuu

Koskelassa on tammikuun alusta lähtien ollut tarjolla kevyt lounasvaihtoehto niille, jotka pitävät tavallista ruokavaliota liian raskaana.

Kevytlounas pitää sisällään salaatin, joka yleensä on tehty lihasta tai kalasta. Höyryä siinä on raastetta ja kasviksia ja koko komeuden saa kuudella markalla, ruokaliput eivät kelpaa maksuksi.

Kevytlounas on vastaus vuosien toiveisiin ja se menikin ensimmäisellä viikolla hyvin kaupaksi. Tammikuun toinen viikko toi kuitenkin mukanaan taantumattoman, johtajatar Paula Lehtovirran mukaan kevyesti syötiin aluksi noin 24 kertaa päivittäin, mutta sittemmin

Paula Lehtovirta

kysyntä on pudonnut muutamaa lautaseen. Suosio näyttääkin olevan kiinni päivän pääruokalajista, esimerkiksi lihaperunasoselattikko nosti maanantaina kevytlounaan kysynnän tarjontaa suuremmaksi ja ruoka loppui kesken. Porsaankyljyspäivinä taas suurin osa asiakkaista pitää porsaankyljystä kevyimpänä vaihtoehtona.

Odotettua huonompi menekki ei kuitenkaan ole masentanut Koskelan keittiötä, kevytlounaan saanti taataan tulevaisuudessakin. Johtajatar valittelee vain sitä, että ruoka saattaa loppua kesken, kun menekkiä on niin vaikea arvioida etukäteen.

Kevään aikana ruokalistaan on tarkoitus lisätä myös lämmin kasvisruoka, josta tulee samanhintainen kuin salaattilautastakin. Ne taas, jotka eivät halua lämpimän ruuan lisäksi muita höyryä kuin vettä, voivat ostaa lounaan kuudella markalla kuten kevytlounaankin.

Lisävoimaa

Viikkokään tiedotuspäällikön ja kokopartaisen tiedotussihteerin muodostamaa yksikköä vahvistamaan on tänne tiedotusosastolle saatu — kuinkas muuten — parrakas toimitussihteerin.

Kimmo Rekimies, toimitaja ja hum. kandi tuli jo joulukuun lopulla, tutustui ympäristöönsä huolella ja lähti sitten reippaasti työhön. Ensimmäinen pitempi juttu-

Tentissä laboratoripiäällikkö Risto Komulainen.

matka kohdistui Strömbergille Vaasaan, josta kuvamme.

Kimmo on syntyperäinen kuusankoskelainen. Paluumuuttaja tuli Kymenlaaksoon Turusta, sikäläisen valtalehden palveluksesta.

"Tämä on erittäin miellyttävä työpaikka. Päivälehdessä ei koskaan aamulla tiennyt, mitä päivän aikana joutuu tekemään. Nyt työtään voi toisella tavalla suunnitella."

Viiden vuoden länsirannikon seikkailun jälkeen juurilleen palannut Kimmo hoitaa toimitussihteerin tehtäviä sekä tässä Uutiskymissä että Kymen kansainvälisessä asiakaslehdessä, Kymmene International Magazinessa.

Hoitaa jo, vaikka sanookin ettei Kymen systeemi ole vielä täysin auennut. "Paperistakin tiesin tänne tullessani vain sen, että se tehdään puusta."

Eläkepäiville

Teollisuusryhmä Kymi

Sisäinen tilintarkastus

Tilintarkastaja Rainer Ekholm (28 palvelusvuotta).

Markkinointi

Myyntipäällikkö Henrik Nordblad (37).

Kymen paperitehdas

Toimiston esimies Maila Valsti (35).

Juankosken kartonkitehdas

Sekatyömies Mikko Salminen (11).

Tehdaspalvelu

Tehdaskonttoristi Rauha Karhunen (43), tehdaskonttoristi Irma Mertama (33) ja suojelupäällikkö Pentti Nieminen (38).

Voimaosasto

Diplomi-insinööri Aimo Lahti (37).

Venäjää ensin, nyt viidettä kieltä

Niilon kielenopiskelu alkoi "kumman näköisestä hommelistasta"

"Ei passaa lähteä karkuun, vaikka olisi vaikeakin. Pitäis päästä kynnyksen yli, sitten se helpottaa", filosofoi kielenopiskelun vaikeuksista Niilo Kettunen, 45-vuotias tasaaja Soinlahden sahalla.

Niilo, vinkeä pohjois-savolainen persoona tarttui ennakkoluulottomasti ensimmäiseksi vaikeaan kieleen, venäjään.

Kirjaimista aloitetaan venäjän opiskelu.

Kahdeksanvuotinen kansakoulu ei 50-luvulla antanut Kettusen perheen vesalle vieraan kielen taitoja, vain perustiedot suomen kielioissa.

"Suomi on monimutkainen ja vaikea kieli, se on varmaan ollut hyvä pohja kielenopiskelulle", selittää Niilo sähkökäästi. Kielioppi kiinnosti jo kansakoulussa, vastenmielisiä se ei ole nykyään.

Miten venäjän kielen opiskelu aloitetaan?

"Kirjaimista lähinnä", neuvoo Niilo tyhmää kysyjää: "Siellä kun on erilaiset kirjaimet."

Venäjän kielen salaisuuksiin Niilo alkoi paneutua vuonna 1967. Kiinnostus oli kuitenkin herännyt jo aiemmin.

"Nyt en pidä venäjää niin vaikeana kielenä kuin sitä voisi kuvitella, jotkut kohdat tietenkin ovat siinäkin hankalia."

Venäjän kirjoittaminen ei kuulemma ole vaikeaa, vaikka se siltä saattaa näyttää.

Niilo ihmettelee sitä, että monet opiskelutoverit ovat ammatiltaan opettajia ja huomauttaa muiden venäjänlukioiden yleensä koulutukseltaan olleen itseään korkeammalla tasolla.

Yksi Niilon kurssitovereista oli Yleisradion Moskovan-kirjeenvaihtaja Yrjö Länsipuro. "Oli oikein kehityskykyinen kaveri silloin", määrittelee Niilo. Hetken mietittyään hän tarkentaa: "Kyllä sillä silloin jo oli hyvä venäjä."

Kielitaitoaan kohentaakseen Niilo on käynyt kuusi kertaa itänaapurissa. Yhden matkaan sisältyi kolmen viikon kielikurssi Moskovassa, palkintona venäjän kielen taitokilpailussa. "Rajan takaa" radiosta Niilo kuuntelee jatkuvasti venäjän nykykieltä, kansalaisopiston keskustelukerhossa kohennetaan käytännön kielitaitoa.

Niilo Kettunen esittää kolmen vuoden takaisen aikuisopetuksen tutkintotoimikunnan todistuksen. Venäjän kielessä siinä komeilee täysi kymppi. Esille tulee myös todistus Käpylän ilta-

Venäjän puhuminen ei Niilolle ole tuottanut vaikeuksia, saksa sen sijaan vielä vähän kangertele.

oppikoulusta vuodelta 1978, siinäkin täydet pisteet Yleisradion ruotsin kielen kursista.

"Ruotsin opiskelusta kiinnostuin vuoden 1975 paikkeilla matkailumielessä. Viime kesänä sitä Ruotsissa käytin."

Saksa vaikeaa

Ruotsin opiskeluun kului parin vuoden talvikuuaukaidet ja saksan kielen lukeminen tuli vuoroon tällä vuosikymmenellä. "Saksan olen kokenut kaikista hankalimmaksi oppia. Puhumisen puoli siinä tuottaa vaikeuksia kaikkein eniten ja koska puhumisen oppiminen ve-

nyy, muikin tuntuu vaikealta", sanoo Niilo, mutta keuhuu heti perään kansalaisopiston saksan kielen opettajaansa.

Saksaa Niilo opettelee niin ikään matkailun varalta — vielä on kuitenkin Saksan-matka tekemättä. Englannin opiskelun Niilo aloitti "ettei sanottaisi minun vieroksuvaan joitakin kieliä". "Englanti voisi olla avuksi jos tuolla maailmalla kauempana liikkuu eikä kaikkia siellä puhuttavia kieliä ehdi oppia", sanoo Niilo pilke silmäkulmassa, savolaisittain.

Viidennen kielen opiskelu on varovasti aluillaan: eestiä on nimellisesti tullut harrastettua. Virikkeen ja tuen antajana on ollut enti-

nen naapuri, suomalais-ugri-laisten kielten professori Helsingin yliopistossa, Seppo Suhonen.

"Näitten kimpussa sitä ollaan nyt", sanoo Niilo ja ihmettelee sitä, että hän kielen oppitunnilla usein "menee jumiin" kieltä käyttäessään. Käytännön tilanteessa sanat kuitenkin sinkoilevat puhetyyliiltään vikkelahti Niilolta.

Aikaa Niilo haluaa jättää muillekin harrastuksille: musiikille ja liikunnalle. "Kitaran soittoa on tullut kokeiltua myös keikoilla. Pyöräilykilometrejä tuli viime vuonna 11 000."

"Ajan aina kielikursseille pyörällä, siitäkin tulee jo pitkälti toistakymmentä kilometriä yhteen suuntaan."

Henkilöuutiset

Konserni

Harry Wiklund

Kymi-Strömberg Oy:n hallitus on nimittänyt 17.2. alkaen Teollisuusryhmä Kymin tiedotus- ja pr-johtajan, metsänhoitaja Harry G. Wiklundin, 59, konsernin tiedotusjohtajaksi yhtiön keskukselliseen hallintoon. Hän toimii pääjohtaja Fredrik Castrénin alaisuudessa. Johtaja Wiklundin toimipaikka on Kuusankoskella.

Teollisuusryhmä Kymin

Teollisuusryhmä Kymin tiedotus- ja pr-toiminto on 17.2. lähtien uudelleenorganisoitu siten, että tiedotus-

päällikkö Eero Niinikosken johtama tiedotusosasto siirtyy varatoimitusjohtaja Heikki Kellokosken alaisuuteen ja kirjallisuuspalvelun päällikkö, dipl.ins. Saima Wiklundin johtama kirjallisuuspalvelu sekä arkistopäällikkö, fil.maist. Gustav Danielssonin johtama keskusarkisto siirtyvät hallintojohtaja Lasse Mäkelän alaisuuteen.

Tiedotuspäällikkö Eero Niinikosken toimenkuvaa on laajennettu siten, että hän vastaa 17.2. lähtien Teollisuusryhmä Kymin sisäisen ja ulkoisen tiedotustoiminnan ohella myös Kymi-ryhmän suhdetoiminnasta ja yhteydenpidosta yhteiskuntaan. Niinikoski avustaa lisäksi yhtiön keskushallintoa tiedotus- ja yhteiskuntasuhteiden hoidossa.

Talous

Ekonomi Ari Jattu, 25, on nimitetty 1.2.1984 Talousosastolle laskentasuunnittelijaksi. Hänen päätehtävänsä tulee olemaan vuoden 1984 alussa aloitetun EPOS-ohjelmiston perustuvan taloushallintojärjestelmän suunnittelu ja kehittäminen.

Markkinointi

Teknikko Heikki Mikkilä, 48, on 1.2. nimitetty Kymin paperitehtaan trimmityksen esimieheksi.

Voikkaan paperitehdas

Fil.maist., dipl.ins. Pekka Rautalahti, 32, on 1.2.1984 nimitetty asiakaspalveluinsinööriksi tekniseen asiakaspalveluun paperitehtaan myyntiosastolle.

Teknikko Aulis Auvinen on nimitetty jälkikäsitteilyn päivämestariksi.

Työtekniikko Matti Lindroos on nimitetty vakinaiseksi päivätyönjohtajaksi.

Työtekniikko Pertti Pasi on nimitetty varastomestariksi.

Nimitykset ovat astuneet voimaan 1.2.1984.

Tehdaspalvelu

Kymintehtaan TPK:ssa on 1.2. lähtien nimitetty Kari Halme neljännen joukkueen ryhmänjohtajaksi.

Toinen tytäryhtiö Singaporeen

Kymi-Strömberg Oy on perustanut Singaporeen tytäryhtiön Strömberg Far East Pte Ltd. Sen tehtävänä on markkinoida Strömberg-tuotteita alueella, johon kuuluvat Indonesia, Malaysia, Singapore ja Thaimaa. Uusi yhtiö toimii samoissa tiloissa paperia markkinoivan Kymmene-Star Far East Pte Ltd:n kanssa.

Tytäryhtiön toimitusjohtajaksi on nimitetty dipl.ins. Juha Kestilä.

Ruokakurssi Toimelassa

Kevyttä iltapalaa helpolla -ruokakurssi pidetään Toimelassa ke 7.3. klo 18. Havaintoesityksen aiheesta pitää kotitaloustekniikko Maija-Leena Prusi. Kurssista kiinnostuneet voivat ilmoittautua 5.3. mennessä henkilöstöhallinto-osastolle puh. 402 293.

Perheenäitien virkistyslomat

Perheenäitien maksuttomille viikon kestäville virkistyslomille Verlan lomakylässä on hakemukset jätettävä maaliskuun 20. päivään mennessä henkilöstöhallinto-osaston Kuusaan tai Voikkaan toimistoon. Toimistoista saa myös hakemuskäyäkkeitä.

Tiedusteluihin vastataan Kuusaalla numerossa 402 293 ja Voikkaalla numerossa 889 012/124. Virkistyslomien myöntämisessä ovat etusijalla suurperheiset äidit, joilla on vähintään kolme alle 16-vuotiasta lasta sekä sairauden tai muun synn takia loman tarpeessa olevat äidit,

joita lähivuosina eivät ole olleet kyseisellä lomalla.

Loman saa viettää kuluvana vuonna itse kullekin parhaiten sopivana aikana. Varsinaiseen kesälomakautteen suunnitellut lomat on anottava normaaliin tapaan.

Naisten kerhotoiminta

Akanat kokoontuvat kerhoiltaan Toimelassa ke 15.2. klo 19, jolloin kotitaloustekniikko Maija-Leena Prusi esitelmöi aiheesta silmäniloa ja syötävää ikkunalaudalta. Seuraava kerhoilta on ke 29.2. klo 19. Airi Rekilä SPR:stä esitelmöi silloin terveellisemmistä elämäntavoista.

Vilhelmiinat kokoontuvat Voikkaan seuratalossa to 16.2. ja 1.3. klo 19.

Ykköset kokoontuvat Toimelassa ti 21.2. klo 16. Kotitaloustekniikko Maija-Leena Prusi esitelmöi lihan tärkeästä osuudesta ravinnossamme.

Kakkosten kerhoilta on Toimelassa to 23.2. klo 19. Talousopettaja Virpi Ikonen antaa hyviä neuvoja pintojen puhdistuksessa.

Naisilla teatteri-ilta

Suutele minua Kati

Naisten kerhojen teatteri-ilta on Kouvolan teatterissa torstaina 8.3. klo 19. Ohjelmassa on musikaali SUUTELE MINUA KATI. Teatteriliput jaetaan kerhojen kokouksissa.

Kolmesta linja-autosta kaksi lähtee Kouvolaan Voikkaan Lapinmäeltä klo 18.10. Toinen ajaa Tähteen ja Kymintehtaan aseman kautta ja toinen Kolarinmäen kautta. Kolmas auto, joka lähtee Pilkanmaan koululta klo 18, ajaa reittiä: Pohjoistie-Valtakatu-Kuusaan liikenneympry-Niskala-Kuusaantie-Kouvola. Palukuljetukset teatterinäytöksen jälkeen samoja reittejä.

Kirpputori Toimelassa

Kuusaan naistenkerhot järjestävät yhteisen kirpputorin Toimelassa ke 7.3. klo 14-16. Tarjolla monenlaisia käyttökelpoista tavaraa.

Merkkipäiviä

Teollisuusryhmä Kymin

Tehdaspalvelu

Siivooja Irja Palander Tehdaspalvelusta täyttää 50 vuotta 17.2. Hän on syntynyt Jaalassa.

Voikkaan paperitehdas

Pituusleikkurin etumies Mauno Luoranen Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 27.2. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Luoranen tuli yhtiön palvelukseen

vuonna 1959 Voikkaan rakennusosastolle, josta siirtyi samana vuonna Voikkaan paperitehtaalte. Hän on toiminut eri tehtävissä Voikkaan paperikoneiden pituusleikkureilla. Nykyisessä toimessaan, PK 18:n pituusleikkurin etumiehenä hän on ollut 16 vuotta.

Mauno Luoranen on Kuusankosken kaupungin varatilintarkastaja ja kuuden eri yhdistyksen tilintarkastaja. Pilkanmaan koulun kouluneuvostossa hän on ollut vuodesta 1977 lähtien. Luoranen on toiminut Paperiliiton Voikkaan osasto 36:n luottamusmiehenä vuodesta 1972 ja ollut osaston toimikunnassa vuodesta 1973. Osaston taloudenhoitajana hän on toiminut vuodesta 1977 lähtien. Vapaa-aikanaan Mauno Luoranen kalastaa. Toinen mieluisa harrastus on erämaaretkily.

Maj-Lis Kiiski

Tehdassiistiä Maj-Lis Kiiski Voikkaan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 21.2. Hän on syntynyt Kuusankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli vuonna 1974. Maj-Lis Kiiski oli elokuvien näyttäjänä Kuusankosken Iltatähdessä teatterin lopettamiseen asti ja on toiminut myös Kouvolan Alipäällystön naisten johtokunnassa. Vapaa-ajan harrastuksina on kodin ja puutarhan hoito sekä kuntokävely.

Uusi puhelinnumero

Teollisuusryhmä Strömbergin toimialaan Lämpötekniset tuotteet kuuluvan, vastuksia valmistavan Lovalin puhelinnumero 915-52 525 muuttuu. Lovalin uudeksi puhelinnumeroksi tulee 915-532 323. Jälkimmäinen numero on jo nyt vanhan numeron ohella käytössä.

Kymintehtaan TPK:n hiihtokilpailut pidetään 2.3. 1984 klo 18.00 Urheilupuiston valaistulla ladulla.

Voikkaan paperitehtaan pilkkimestaruuskilpailut pidetään 24.3.1984.

Lähtöaika kilpailuihin ja pilkkimispaikka ilmoitetaan myöhemmin.

Järjestöt

Metalliliiton Kuusankosken os. 19

Teatteri-iltaa vietetään tiistaina 21.2. klo 19.00 Kansantalon juhlasalissa. Kuusankosken Teatteri esittää Dario Fon kirjoittaman, "Ei makseta, ei makseta". Osasto on ostanut koko näytöksen ja se on jäsenille perheineen ilmainen. Kutsukortteja saatavana luottamusmiehiltä.

Toimikunta

Teknisten Naisjaosto

Kuusankosken Teknisten Naisjaosto järjestää hevosajelun lapsille TS-markkinoiden pihassa 19.2. klo 13.00. Kahvia ja pullaa saatavana E-huoltamolla.

Paperiliiton Voikkaan os. 36

Voikkaalla 29.1.1984 pidetyssä vuosikokouksessa valittiin osaston puheenjohtajaksi Risto Kärkkäinen.

Osasto 36:n toimikuntaan valittiin varsinaisiksi jäseniksi Mauno Luoranen, Betty Puholainen, Olavi Moilanen, Harri Venemies, Aarno Korhonen, Sakari Virtanen, Hannu Olkkonen, Ritva Ollikainen, Yrjö Ala-Häme ja Jorma Liikkanen. Varajäseniksi Keijo Erlin, Pentti Turunen, Veikko Lekander,

Myyttävänä asunto-osake 3 h+k 75 m². Kuusankoski Puistomaa 6-kerroksisen talon 5. kerroksessa. Valm. -74. Tied. ilt. puh. 46 001.

Pentti Simola, Ilkka Vesa, Pekka Palmu, Aimo Heinonen, Maili Männistö, Hannu Rötö ja Markku Anttila.

Naisjaoston puheenjohtajaksi valittiin Kerttu Hokkanen, loma-asiamieheksi Markku Vanhala, tiedotus-sihteeriksi Olavi Moilanen ja Hannu Rötö.

Vapaa-ajan toimikuntaan tulivat Matti Henttu, Olavi Moilanen, Sakari Virtanen, Teuvo Tattari, Pauli Koivisto ja Hilka Virtanen.

Niittyahden hoitotoimikuntaan valittiin Vilho Simola, Annikki Koste, Hannu Suur-Hamari, Pentti Turunen, Matti Mannari ja Ritva Ollikainen. Opintoja-

ostoon opintosihteerinä Hannu Rötö ja jäseninä Jukka Muhli, Pauli Koivisto, Senja Heikkinen, Ossi Söderström ja Vappu Mesinäinen.

Osaston tilintarkastajina toimivat Matti Pitkänen ja Pentti Immonen. Vuosikokouksessa puhetta johti liiton toimitsija Veikko Ahvonen.

Välittömästi vuosikokouksen jälkeen toimikunnan järjestäytymiskokouksessa valittiin osaston sihteeriksi Betty Puholainen ja varasihteeriksi Olavi Moilanen, varapuheenjohtajaksi Markku Anttila ja taloudenhoitajaksi Mauno Luoranen.

KILPAILUKUTSU

Paperiliiton Kymenlaakson ammattiosastojen HIIHTOKILPAILUT

pidetään Kuusankoskella Pilkanmaan Kuntotöyrystä lauantaina 25.2. klo 11.00. Ilmoittautuminen tunti ennen kilpailupaikalla.

Sarjat: Yleinen ja ikämiehet 10 km, 45-50-55 vuotiaat 5 km, 60 v. ja naiset 3 km.

Voikkaan osasto 36

Kymintehtaan TPK:n pj:ksi Kauko Haimi

Kymintehtaan Tehdaspuolokunnan vuosikokous pidettiin Toimelan tiloissa 27.1.1984. Kokous valitsi yksimielisesti Kauko Haimin edelleen puheenjohtajaksi.

Johtokuntaan valittiin Pauli Heikkilä, Reino Kinnunen, Harri Laitinen, Kari Niemi, Jorma Starck, Veikko Viinikka sekä itseoikeutettuna jäsenenä palopäällikkö Timo Kuusisto.

Huvitoimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Veikko Viinikka ja jäseniksi Reino Kinnunen, Hannu Mäki,

Kari Niemi, Heikki Tiihonen ja Ari Walhberg.

Lavatoimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Kauko Haimi ja jäseniksi Erkki Hasari, Jorma Laukkanen, Markku Nikula ja Teuvo Tanska.

Tilintarkastajiksi valittiin Martti Askola ja Markku Nikula sekä varalle Reino Jokinen ja Heikki Tiihonen. Johtokunta valitsi kokouksessaan varapuheenjohtajaksi Veikko Viinikan ja sihteeritaloudenhoitajaksi Reino Kinnusen.

Sydämellinen kiitokseni

Parhaimmat kiitokset Teille kaikille, jotka muistitte minua jäädessäni eläkkeelle.

Antti Lattu

Eino Raja-aho

UUTIS KYMI

Päätoimittaja Reijo Virta puh. 2168 (suora 951-402 168)

Toimitussihteeri Kimmo Rekimies puh. 2169 (suora 951-402 169)

Toimituksen sihteeri Liisa Sommarberg puh. 2173 (suora 951-402 173)

Valokuvaaja Tuomo Pitkänen puh. 951-45 068

Paperi: Kymin paperitehtaan KymArt Matta 100 g/m² ISSN 0358-416X

Toimitus Kymi-Strömberg Oy Teollisuusryhmä Kymi Tiedotusosasto Niementie 13 45700 Kuusankoski Puh.vaihde 951-402 111

Kirjapaino Kouvolan Kirjapaino Katajajarjuntie 45720 Kuusankoski 2 Puh.vaihde 951-231 231

Lehden seuraava numero ilmestyy 5.3. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään keskiviikkona 29.2. klo 16.30

Voikkaalla lisää WSOP-sopimuksia

Voikkaan paperitehtaalla on allekirjoitettu kaksi WSOP-investointiin liittyvää hankintasopimusta: 26. tammikuuta Högfors Heinolan kanssa sopimus kuorimarummun toimittamisesta ja 6. helmikuuta Wärtsilän Järvenpään tehtaalla kanssa sopimus PK 18:n superkalanterien ja pituusleikkurin uusinnasta.

Heinola toimittaa Voikkaan kuorimolle läpimitataan 3,9 metrisen ja 16 metrin pituisen kuorimarummun korvaamaan nykyinen, loppuunkulunut kolmosrumpu.

Uuteen rumpuun tulee Heinolan ennen Voikkaalle toimittamista rummuista poiketen sisälle kauttaaltaan kumivuoraus sekä aikaisemman tyyppiset kumipalkit.

Uusinnassa käytetään hyväksi vanhoja kantopyöriä, käyttölaitteistoja ja perustuksia. Rumpu kuljetetaan Voikkaalle heinäkuun alussa ja otetaan käyttöön elo-syyskuun vaihteessa.

Heinolan toimitukseen sisältyy myös rummun alle sijoitettava kuoren saostuskuljetin.

Wärtsilän ja Järvenpään tehtailla toimitetaan PK 18:n molemmille superkalantereille uudet erilliset telanvaihtonosturit helpottamaan ja nopeuttamaan telanvaihtoa. Nykyään telanvaihto tapahtuu hallinosturilla.

Telanvaihdossa tarvittava telaston välien säätö automatisoidaan automaattisilla nostokaroilla. Telaston laakeripesät ja voitelu uusitaan.

Paperiradan hallintaa helpottaa huomattavasti molempien kalanterien varus-

Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tutustuivat Wärtsilän ja Kymin miehet uusittaviin kohteisiin. Superkalanterin hoitotasanteella edessä vas:ltä tehtaanojohtaja Anders Lund, tehtaanojohtaja Pekka Salo Wärtsilän Järvenpään tehtaalla ja varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski.

taminen yläkustersteloilla. Küsters- ja kuorimittushydrauliikat uusitaan täydellisesti. Uusinnan jälkeen telasto avataan ns. pikapudotuksella alas. Menetelmä nopeuttaa telaston avaamista ja asettaa paperitelat vähemmän alttiiksi vaurioille. Myös ohjauspulpetit, sähköiset ohjaukset ja II-kalan-

terin työolavat uusitaan. Asetteen muuton helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi pituusleikkurin terien siirto automatisoidaan ohjelmoitavalla logiikalla, Wärtsilän uusinta tekniikkaa edustavalla slit posit-järjestelmällä. Myös muutonvaihto automatisoidaan. Painotelapalkki ripuste-

taan suoraan sylintereihin turhan kitkan ja ketjujen kulumisen eliminoimiseksi. Niin ikään leikkurilla uusitaan alaslaskukippi, hydrauliikka, sähköiset ohjaukset ja ohjauspulpetti. Superkalanterien ja pituusleikkurin uusinta tapahtuu lokakuun alussa.

Jatkoa etusivulta.

PK 8 käynnistyi...

lähtö onnistui hyvin sekä teknisesti että markkinoiden kannalta.

Investointi tuli maksaamaan 440 milj. markkaa ja rakennusaikaiset korot mukaanlukien 470 milj. markkaa.

Konsernin henkilöstön lukumäärä oli vuoden lopussa 15 500. Tästä oli emoyhtiön osuus 12 800 henkilöä.

Elpymistä odotettavissa

Metsäteollisuuden tuotteille ennustetaan kuluvalle vuodelle edelleen elpymistä, joskin ylikapasiteetti tulee rajoittamaan Voikkaan pa-

peritehtaan puupitoisten paperilaatujen valmistusta. Sen sijaan on hienopaperikoneille ja sellutehtaalle budjetoitu täysi tuotanto.

Metalliteollisuuden tuotanto tulee todennäköisesti volyymiltään pysymään viime vuoden tasolla. Sähköteknillisen teollisuuden tuotannon arvioidaan vuoden 1984 aikana kasvavan vähän.

Kymi-Strömberg -konsernin liikevaihdon arvioidaan lisääntyvän noin 5,2 miljardiin markkaan eli 10 prosenttia vuodesta 1983. Investointeihin tullaan käyttämään 340 milj. markkaa. Kannattavuus ja taloudellinen tulos paranevat viime vuotisesta.

Kymtacilta koe-erä Kiinaan

Teollisuusryhmä Kymin jalostusteollisuuteen kuuluva Kymtac-tarrapaperitehdas toimitti joulukuussa ensimmäisen kerran tarralaminaattia Kiinan kansantasavaltaan.

Kyseessä on pieni, noin 20 000 m²:n suuruinen koe-toimitus. Tarrapaperin on myynyt Kiinaan Kymtacin Hongkongissa oleva agentti Seesun Labels, joka välittää Kiinaan myös tarrapainokoneita.

Tarrojen tuotanto on Kiinan kansantasavallassa vasta alkamassa, sillä maa osti viimevuotisten Kantonin messujen yhteydessä ensimmäiset tarrapainokoneensa.

Kymtacin tarralaminaattia on aiemmin toimitettu useita kontillisia Hongkongiin mm. Siperian radan kautta. Kiinaan lähetetty erä kuljetettiin Kauko-Itään Suezin kanavan kautta.

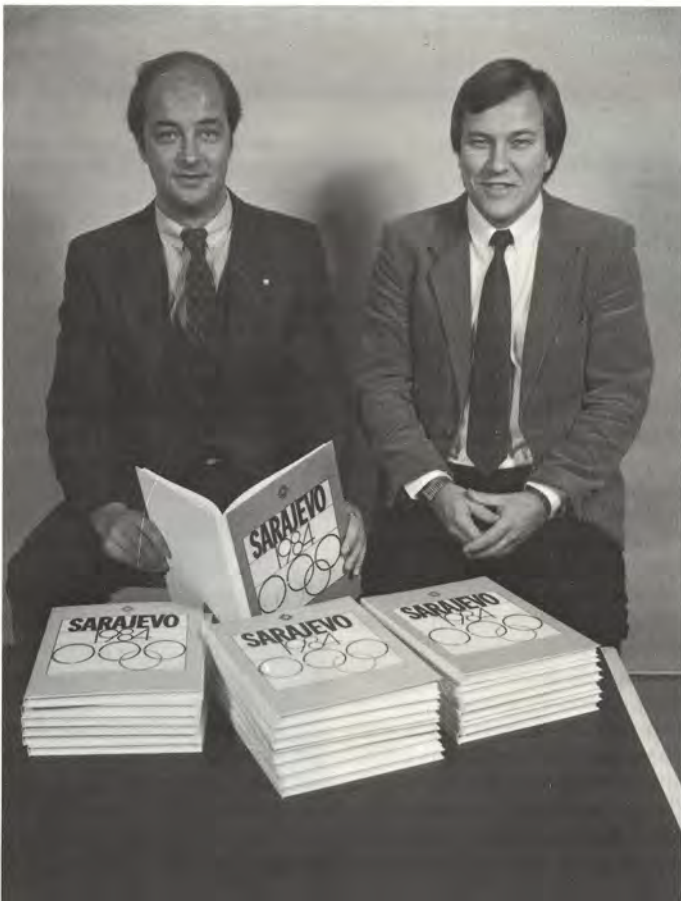
Kymin Paperitehtaan myyntiosaston johtaja, Bjarne Nygård (vas), varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski, Sir Patrick Best ja toimitusjohtaja Jukka Laaksonen.

Tilgmann painaa olympiakirjat

Kymin jalostusteollisuuteen kuuluva Oy Tilgmann Ab painaa ja markkinoi Sarajevon ja Los Angelesin olympialaisten viralliset olympiakirjat. Sarajevon olympiakirjan oikeudet yrityksellä on koko maailmaan ja Los Angelesin kirjaa Tilgmann valmistaa viittä Pohjoismaata sekä mahdollisesti Neuvostoliittoa ja Puolaa varten.

Tammi-helmikuun vaihteessa allekirjoitetun sopimuksen perusteella Tilgmann on organisoinut toimitusryhmän, joka toimittaja Stig Häggblomin johdolla tekee Sarajevon kirjan. Projekti kuuluu Tilgmannin Print-ryhmään, jota vetää johtaja Bjarne Lindberg. Painatuskielillä tulevat olemaan suomi, englanti, ruotsi, norja, saksa, ranska ja serbokroatia. Toimitusjohtaja Timo Luukkaisen mukaan parhaillaan tutkitaan mahdollisuuksia painaa kirjaa myös muilla kielillä, esim. japaniksi.

Sarajevon olympiakirja painetaan Kymin paperitehtaan mattapintaiselle 90 gramman KymArt-paperille. Hieman alle parisataasiivuisen kirjan kolmeensataantuhanteen kappaleeseen

Toimitusjohtaja Timo Luukkainen (vas) ja johtaja Bjarne Lindberg tutkivat Sarajevon virallisesta olympiakirjasta ennakkomyyntiä varten tehtyjä mallikappaleita.

kipuava kokonaispainos nielee sitä noin 300 tonnia.

Talviolympialaiskirjan myynnistä Amerikan markkinoille neuvotellaan parhaillaan.

Los Angelesin kesäolympialaisten virallista juhla kirjaa Tilgmann on sitoutunut valmistamaan ja myymään Pohjoismaihin ja mahdollisesti myös Puolaan ja Neuvostoliittoon yhteensä 85 000 kappaletta. Määrä voi Luukkaisen ja Lindbergin mukaan kuitenkin nousta, sillä osasta maita ei vielä ole tehty sopimuksia.

Kesäolympialaiskirjan virallisesti hyväksytty englanninkielinen teksti tehdään Amerikassa ja Tilgmann hoitaa käännöstyön. Luukkaisen mukaan tällä hetkellä näyttää todennäköiseltä, että jokaiseen 288-sivuisen kirjaan liitetään vielä 16-sivuinen maaliite, jossa käsitellään kisoja kyseisen maan kannalta.

Molempien olympiakirjojen yhteenlaskettu vähittäismyyntituotto on Luukkaisen mukaan noin 71 miljoonaa markkaa, edellyttäen tietenkin onnistunutta kokonaissuoritusta kuten kaikissa urheilutapahtumissa.

Helikopteri toi vieraan PK 8:lle

Teollisuusryhmä Kymin Kuu-sankoskella sijaitseviin tehtaisiin, lähinnä uuteen hienopaperikoneeseen PK 8:aan kävi tutustumassa maailman 28. suurimman paperialan yrityksen Wiggins Teapen hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Sir Patrick Best.

Sir Patrick saapui Kuusankoskelle Arne Laaksonen Oy:n, Wiggins Teapen tuotteita Suomessa markkinoivan yhtiön toimitusjohtajan Jukka Laaksonen kanssa helikopterilla. Koskelan läheisyyteen laskeutuneesta helikopterista vieras siirtyi Koskelan AV-huo-

neeseen, jossa Kymin toimintoja esittelivät varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski ja Kymin paperitehtaan myyntijohtaja Bjarne Nygård. PK 8:n lisäksi Sir Patrick tutustui arkkisaliin.

Wiggins Teape on yksi osa Britannian kolmanneksi suurinta teollisuusyrittäjä, British-American Tobaccoa. Sir Patrick Best on noin 100 miljardin markan liikevaihdon omaava BAT Industries'in hallituksen jäsen.

Kymi toimitti vuoden 1983 aikana paperia Wiggins Teapen laitoksiin Englannissa, Australiassa ja Etelä-Afrikassa.